राधनपुर स्वस्थाननो दीवानी

निबंध.

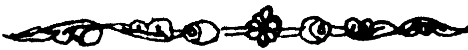
श्री नवाब साहेब श्री जोरावर खानजी
बहादुर तथा तेमना पाटवी साहेबजादा
श्री बीसमील्लाखानजी बहादुर खानजी
दामइकबाल हु. ना

हुकम मुजब. १७९१

तेमना फोजदारी कारभारी छेबत आसार.
एतमादस आर. श्री इमलाल इहानजीए
बीजा खास कारभारीओ तथा पंचनी
सलाहनी साथे बनाव्यो.

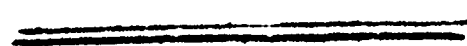
संवत.१९३०.गु. सने १२९१.हीजरी. सने १८७४.ई.

अमदावादमध्ये.

मामानी हवेलीमां युनाइटेड प्रिन्टींग अने जनरल एजन्सी
कंपनी (लिमिटेडना) प्रेसमां
रणछोडलाल गंगारामे छाप्यो

संवत १९३१.गु. सने.१२९२ हीजरी. सने १८७५.ई.

રાધનપુર સ્વસ્થાનની દીવાની અદાલતનું કામ ચલાવવાની રીત.

ભાગ ૧લો

અખ્તિયાર બાબત.

૧ ઇનસાફ સારુ દીવાની અદાલતો મુકરર કરવામાં આવી છે. તથા આયંદે આવશે, તેઓએ આ કાનૂન ઉપર નજર રાખી કામ ચલાવવું. ને તેના અધિકાર આ કાનૂનમાં ફરમાવ્યા મુજબ સમજવા.

૨ જેટલી ફરિયાદ સ્થાવર જંગમને વાસ્તે હશે તે ન્યાયાધિશીમાં ચાલશે. ને તે ન્યાયાધિશી અદાલત રાધનપુર શેહેરમાં સ્થાપન કર-વામાં આવશે. ને તેનું નામ દીવાની અદાલત ઠરાવ્યું છે. ને તે સિવા-ય સમી મુજપુરમાં પણ કરાશે. ને તે કામે થાણદાર ચલાવશે. અ-ને તેના હાથ નીચે માત્ર એક એક સિરસ્તેદાર દીવાની કામ સારુ જુદા નીમિ આપવામાં આવશે. તે સિરસ્તેદાર દીવાની કામના જુદા દફતર રાખશે.

૩. અદાલતોને વાસ્તે સરકારથી જે જગા મુકરર કરવામાં આવ-શે, તે જગોએ અદાલતનું કામ ચાલશે.

૪. સરકારી માલકરી તથા અદાલત સંબંધી નોકરો સિવાય કોઈ માણસ પાસે હથિયાર હશે તેણે તે હથિયાર અદાલતના દરવાજ બહાર મુકીને અદાલતમાં આવવું. ને તેવો કામદારોએ પણ બંદોબ-સ્ત રાખવો જોઈએ. ને કદી કોઈ હુકમ પ્રમાણે હથિયાર નમુકતાં

तकरार करीने आवे तो तेने रु ५) सुधी दंड अथवा आठ दिवस सुधी केदनी शिक्षा आपवाने अदालतना न्यायाधिश मुख्तियार छे.

५. दरेक दीवानी अदालतना न्यायाधिशे पोताना होदानुं काम चलाववानो चार्ज लेता पहेलां ते अदालतनुं काम योग्यरीते चलाववा कुल्ली अदालतमां नमूना आंक १ प्रमाणे प्रतिज्ञा नामुं वांची पोतानी सही करवी. ने ते प्रतिज्ञानामुं खास सल्लामां दफतरे रहेवा मोकलवुं.

६ कामदारोए निर्पक्षपातथी तथा निर्लोभपणेथी तेमज निर्वैर पणेथी इनसाफना काममां चित्त राखी आ सिरस्ता प्रमाणे वर्तणुक करवी जोइए. अने वादी प्रतिवादीए खरा पणे अनुसरीने पोताना सुधर्म पणे कचेरीमां वर्तवुं. ने ते काममां दस्तावेज वगेरे जे जे लेख रजु करवा ते पण खरा रजु करवा. तेवुंज न्याय कचेरीमां पक्षकार तथा वकील अने ते संबंधी लोकोए अमर्याद वर्तणुक नहीं करवी. तथा साक्षिदारोए खरी साक्षि आपवी.

७ दर्बार या सरदार मानकरी तथा सरकारना सगा या वस्ता वगेरे तथा सरकारी पोतदार तथा कामदार एमना उपर फरियाद लेवा विशे तथा ते प्रकरणी अमल करवा बाबत कोई दिवानी अदालतना कामदारो ने हजुर परवानगी विना अधिकार नथी.

८. नीचे लखेलां कारणो हशे तेवी फरियाद कोई अदालतमां चालशे नहीं.

१ जे बाबत प्रथम कोई पण दीवानी अदालतमां इनसाफ थयेलो हशे अथवा हजुर हुकमथी रद्द थयेलो हशे ते बाबत.

૮ પ્રતિવાદીની સ્થાવર જંગમ માલ મિલકત આ સરકારની હદમાં ન છતાં આ છેલાકની હદમાં છ મહીનાથી અધિક રહેનાર પણ નહીં હોય અથવા દાવાનું કારણ સરકારી હદમાં નહીં બનેલું હોય તો

૯ જે દાવામાં ન્યાયાધિશનો નજીકનો સગો અથવા ખાનગી ચાકર વાદી અથવા પ્રતિવાદી હોય તે દાવાની અરજ ન્યાયાધિશ પાસે રજુ થાય તો તે અરજ ન્યાયાધિશે પોતાની અરજ સાથે અપિલ અદાલતમાં મોકલવી. ને ત્યાંથી હુકમ થયા પ્રમાણે અમલ કરવો.

૧૦ જે દાવામાં મુખ્ય ન્યાયાધિશ પક્ષકાર હોય અથવા તેનો સ્વાર્થ રહ્યો હોય તે દાવાની અરજ વાદીએ અપિલ અદાલતમાં કરવી. ને તે અદાલતે યોગ્ય લગાય તેમ કરવું.

૧૧. એક પ્રતિવાદી ઉપર જુદા જુદા બે ત્રણ કારણોનો આંકડો દાવો કરવાથી તે ચાલશે. પણ કોઈ મુકદમામાં તેમ કરવાથી ઇન્સાફમાં હરકત હશે એમ ન્યાયાધિશની નજરમાં આવે તો જુદા જુદા દાવા ચલાવવા કહેવાને તે ન્યાયાધિશ મુખ્તિયાર છે.

૧૨ જે કામમાં સરકાર પક્ષકાર હશે તે કામ દીવાન પાસે ચાલશે.

૧૩ કોઈ પણ દીવાની કામમાં જન્મસ્થાનના સબબથી અથવા કુળના સબબથી કોઈ પણ સખ્સ ઉપર દીવાની કામનો અમલ નહીં ચાલશે એમ થશે નહીં.

૧૪ જમિન લેવાનો દાવો તથા જમિનની ઉપજનો દાવો એ બે દાવાનાં કારણ જુદાં જુદાં સમજવાં.

૧૫ લેણદેણના કામમાં એક અથવા વધારે જમિન હોય ને તેની ફરિયાદ કરજદાર ઉપર ચાલે તેમ હોય તો તેમાં જમિનને પણ

सामिल करवो लेई जे. पण जमिन पर कबजो होय ने करजदार या तेनी मिलकत आ कबजामां होय तो तेनाथी फेंसलो करवो ने देणदार तथा माल मिलकत पर कबजामां होय ने जमिनीदार आ कबजामां करी तो जमिनीदार पासेथी फेंसलो करावयो.

१६ दीवानी अदालतना अमलदारोए जे दफतर केवी रीते राजयां तेना नमुना हाल ठराव्या छे. तथा आयंदे ठरावशे ते प्रमाणे अमल करवा.

१७ दीवानी अदालतना सर्व अमलदारोए जे पोतपोताना काम दर रोजनुं फरियादी संबंधी जे चाले ते रोजनामा अथवा मोकुफ रह्याना कारण सहीत लख्या करवुं. ने ते उपर अधिकारीए सही कर्या करवी.

१८ न्यायाधिशे पोतानी अदालतमां केटली फरियादो दाखल थई ने तेमांथी केटली फेंसल थई, ने केटली बाकी रही तेना कारण सहीत एवी रीतनुं पत्रक उत्पन्न तथा खरचना हीसाबनी साथे राखी तेने त्रण त्रण महीने पोतानी अरज साथे हजुरमां मोकल्या करवुं.

१९. कांय रुशवत कोई पण सरकारी नोकरे लेवी नहीं. ने लेशे तो गुन्हा प्रमाणे शिक्षा थशे.

२०. ठरावेली कानून प्रमाणे हुकम बजवतां कोई माणस दंगाई अथवा बे अदबी करशे, अथवा धमकीना शब्द बोलशे तो तेनो रू. ५) सुधी दंड अथवा आठ दिवस सुधी केद करवाने न्यायाधिश मुखत्यार छे जरूर पडे तो फोजदारीमांथी मदद लेवी. तेमां कदापि आरे शिक्षा पात्र जणाय तो ते संबंधी चालता काम साथे फोजदारीमां

मोहसी दियो.

आजर ने.

नियम आजत.

२१. मुकदमानुं काम पक्षकारे जाते अथवा मुख्तियार वकीलमार फत चलाववुं जोईऐ.

२२. मुख्तियार निमवो, ते मालिकनो सगो अथवा चाकर ते मज ते कामनो माहितगार होय तेने मुख्तियार पत्र आपशे.तेनाथी काम लीधामां आवशे ने ते मुख्तियार पत्रनो नमुनो छेवट आंक २ मां छे ते प्रमाणे होवुं जोईऐ.

२३ मुकदमामां असल मुख्तियार पत्र दाखल करवुं जोईऐ.पण ते कुल मुख्तियार पत्र हशे तो असल अदालतमां देखाडी तेउपरथी नकल दाखल थई शकशे.पण तेनकल रू.१)ना स्टांपपर जोईऐ.

२४. मुख्तियारने काम चलाववानो अथवा वकील निमवानो अधिकार छे पण मुख्तियारे बीजो मुख्तियार करी शकशे नहिं.

२५. वकीलातनामुं अदालतमां दाखल थया पछी वकीले ते मुकदमो फैसल थतां सुधी काम चलाववुं. परंतु जेमां खास मालिकनी जरूर होय तेमां मालिके हाजर रहेवुं.

२६ सरदार अथवा आबरूदार मोटा माणस अथवा तेमना घरनी स्त्रियो पक्षकार होय तेमने जाते अदालतमां हाजर थवानी माफी छे. परंतु तेमणे किस्सो चलाववा माटे कारकुन अथवा मुख्तियार किंवा वकील निमवो जोईऐ.तेज दस्तावेजनी साथे रू.१)ना

સ્ટાંપ પર વકીલાત નામા મીશાલે નિમયાં.

૨૭. મુકદમામાં સમન નોટીસ વગેરે જે કરવું જરૂર છે તે બદલ જર ય ન્યાયાધીશ હુકમ કરે તે પ્રમાણે પક્ષકારે આપવું જોઈએ જે વાદી તે ખરચ ન આપે તો તેની ફરિયાદ દફતરમાંથી કાઢી નાખવી અથવા ફેંસલ કરવાની જરૂર ન હોય તો ફેંસલાનો ઠરાવ કરવો ને પ્રતિવાદી ખરચ ન આપે તો વાદી તરફના પુરાવાથી અથવા પ્રતિવાદી તરફ થી કાંઈ પુરાવો થયો હોય તો તેટલા ઉપરથી ફેંસલો થશે.

૨૮ અમલદારે કોઈ કામ ખરચ લીધા વગર ચલાવવું નહીં.

૨૯ હિસાબના ચોપડા વા એથી મીસાલની કોઈ તકરારની ફરિયાદમાં દાવાનો આંક બાંધી ન શકાય તો તે દાવાનું રૂપ જોઈ રૂપીઆ અઢીસેં સુધીનો આકાર લગાવવા સંભવ લગાય ત્યાં સુધી રૂપીઆ દસ ફીના ઉધડ લેવા ને વધારે દાવાનો આકાર લગાય તો તેનું રીત પ્રમાણે કમિશન આધારામાં દર ફરમાવ્યો છે તે પ્રમાણે લેવું.

બાબ ૩ જે.

દાવા ઉપર ફી લેવા બાબત.

૩૦ દરેક દાવાની અરજ તથા અપિલ દાખલ કરતી વખતે તે દાવાના આંક ઉપર દરસેંકડે નીચે પ્રમાણે ફી લેવાશે.

૧ રૂ ૧૦,૦૦૦ સુધી ——— રૂ ૭॥

૧ રૂ ૨૦,૦૦૦ સુધી ——— રૂ ૬।

૧ રૂ ૨૦,૦૦૦ થી વધારે ગમે તેટલી હોય તેના રૂ ૫)

૩૧. દાવાની અરજ સાથે ફરિયાદીએ ફીની રકમ ભરવી પણ કે-

છે આરામી કાચી પછાની ફરિયાદ આવે તો આગળથી દાવાની રકમ ઉપર ફી નલેતાં અંત્મ ઠેણદારને ને રકમ ટકાફીસમતે મળશે તે ઊપર માત્ર પાછળથી ફીલેવામાં ન્આવશે.

૩૨. વાદીએ દાવાની અરજમાં દાવાની બાંધેલી કીંમત ઓછી નથી છે એવું સાબિત કરવા પહેલી રજુઆતે પ્રતિવાદીનો હક તેમજ ન્યાયાધિશ પણ પોતાના અખ્તિયારથી તેની તપાસ કરી શકે છે.

૩૩. વાદીએ દાવાની બાંધેલી કિંમતમાં પ્રતિવાદીની તકરારથી અથવા ન્યાયાધિશના તપાસથી ફેરફાર થઈ ને કિંમત નિશ્ચયકરશે તે વાદીના આંકથી વધારે રહેશે તો તેની ફીવાદી પાસેથી મુલ્રે લેવાશે. પણ ત્યારે જાણી ને છેને વાદીએ ઓછી કીંમત ઠરી છે. એમ ન્યાયાધિશની નજરમાં આવશે તો વધારાની ફીથી બમણી ફી વાદી પાસેથી લેવાને ન્યાયાધિશને અખ્તિયાર છે. અને ત્યાંસુધી ઊપર કહેલી વધારે રકમની ફી વાદી નહીં ભરે ત્યાં સુધી તેની ફરિયાદની તજવીજ બંધ રહેશે.

૩૪ વાદીનો દાવો ખોટો ઠરશે તો તેણે આપેલી ફી તથા નજરાણાની રકમ હુકમનામામાં દાવાની રકમ સાથે મેળવી પ્રતિવાદી પાસેથી અપાવવામાં આવશે. પણ ન્યાયાધિશની નજરમાં એમ આવશે કે પ્રતિવાદીને જાણી જોઈ હલાક કરવા સારૂ ફરિયાદીએ દાવો કર્યો છે. તો વાદીને ફી અથવા નજરાણાની રકમ ન અપાવવા ન્યાયાધિશને અખ્તિયાર છે.

૩૫. આ બાબતમાં ફી લેવા ઠરાવ છે. પણ કોઈ અરજ કરનાર

वादी पोते मुद्दलिश होयालुं आहेर करी ढीधी रकम भरी न शके तो न्यायाधिशे तजवीज करवीने खातरी थायके ते मुद्दलिश छे, तो तेनुं कारण ते अरजउपर लखी ते अरज नोंधबुकमां हाखल कर्या बाद तजवीज चलाववी. ने छेवट वादीना लाभमां हुकमनामुं थाय तो तेनी वसुलातमांथी ढीनी रकम पहेली वसुल करी लेवा हुकमनामामां ठराववुं.

३६ जे आ उपली कलममां लखेलो प्रतिवादी अपिल करेने ते अपिलमां जीते तो तेपासेथी लीधेली फी तेने न्यायाधिशे पाछी आपवी.

भाग ४ थो.

वादीप्रतिवादीनावकीलबाबत.

३७ सनंदी वकीलनी दस्तुरी रुपीआ पांच हजार सुधीना दावामां दर सेंकडे रु ३) प्रमाणे ने पांच हजार उपरथी दस हजार सुधी रु २) ते जेने तेथी उपरांतनी दर सेंकडे टका १) लेखे जाणवी.

३८ उपरनी कलम प्रमाणे दस्तुरीना जेकंदर आंकडाथी पांचमो हीस्सो वकीले प्रथम सरकारमां भरता जवुं.

३९. वकीलातनामुं आपनार मरी गये तेनो वारस होय तेने प्रथमनो वकील मंजुर होय तो जेज वकीलातनामा उपर तेणे पोतानी मंजुरीनो शेरो लखी आपवो अेटले चालशे. बीजो वकील करवो होय तो बीजी फी आपवी पडशे.

४० सरकारे जे वकीलो मुकरर करेला छे, तेमणे निबंधप्रमाणे कामकरवुं जोईजे.

૪૧ કોઈ વકીલાત કરવાને ચાહશે. તો તે માણસ સારી ચાલનો લાયક હોવા વિશે ખાતરી લાયક દાખલો તેણે લાવી હજુર રજુ કરવો એટલે તેની હજુરીમાં પરિક્ષા લેઈ તે કામ કરવા વિષે પસંદ થયે તેને વકીલાતની સનંદ આપવામાં આવશે. તે સનંદ મળ્યા પછી તેણે હુકમ થશે તે ન્યાયાધિશીમાં વકીલાતનું કામ કરવું.

૪૨ કોઈ પક્ષકાર તરફથી વકીલ થઈને તેના વિરૂદ્ધ પક્ષકાર સાથે મેળાપ રાખશે. તો તેનો ન્યાયાધિશે દંડ કરવો. તે દંડ પચાસ રૂપીઆથી વધારે નહિં કરવો. ને દંડ કર્યાનું કારણ મુકદમામાં લખી રાખીને સરકારમાં જાહેર કરવું જોઈએ. દંડ ન આપે તો તે રૂપીઆ તેની મિલકતમાંથી વસુલ કરવા જોઈએ. જો મિલકત ન હોય, અથવા રૂ ૫૦ થી વધારે દંડ કરવો યોગ્ય નજરમાં આવતો હોય, તો તે વિશે હજુરમાં જાહેર કરી હુકમ થયા પ્રમાણે કરવું.

૪૩ વકીલે વાદીપ્રતિવાદી પાસેથી હિસાબના કાગળ તથા બીજા દસ્તાવેજ વગેરે અને ખરચના પૈસા લીધા પછી વાદીને અથવા પ્રતિવાદીને તે બાબત પહોંચ આપવી. વકીલ પહોંચ ન આપે તો તેને રૂ ૧૫ સુધી દંડ થશે. અને લીધેલા રૂપીઆના ખરચનો હિસાબ તથા કાગળ પત્ર માલિકને પાછા આપવા જોઈએ. એમ છતાં ન આપે અથવા કાગળ કામમાં દાખલ કરવાના છતાં ન કરે તો તે હકિકત હજુરમાં જાહેર કરીને હુકમ થાય તે પ્રમાણે કરવું. તથા આ કારણે નુકશાન થયું હશે. તો તે પણ દાવો કરેથી સાબિત થયે મુનાસબ જણાય થયા પ્રમાણે ભરી આપવું પડશે.

૪૪. હુકમનામું બજાવવાના કામમાં વકીલ કર્યો હશે, તો તે કામમાં વકીલ પત્ર આપવો જોઈએ. પણ તે વિશે ફી લાગનાર નથી.

૪૫. ચાલતા કામમાં વાદી અથવા પ્રતિવાદી વકીલાતનામું રદ કરવા ચાહશે તો રદ કરવાનાં કારણો લખી અદાલતમાં અરજ આપવી. અને ઇનસાફ દાર તે બાબતની ચોકશી કરીને યોગ્ય કારણ હોય તો તેનું વકીલાતનામું રદ કરવું. આવી રીતે રદ કરેલા વકીલને વાદી અથવા પ્રતિવાદી પાસેથી તેની મહેનત બદલ દસ્તુરી અપાવવામાં આવશે નહીં. પણ એવું જણાશે કે વકીલાતનામું રદ કરવા વિશે વાદી અથવા પ્રતિવાદીની અરજ બરાબર નથી, તો વકીલની મહેનત બદલ દસ્તુરી આપવાનો હુકમ કરવો ફક્ત વાદી અથવા પ્રતિવાદીની અરજ આપ્યા ઉપરથી તે મુકદમામાં તે વકીલથી કામ લેવું નહીં. તેમજ કોઈ વકીલ માલિક રાજી નહીં છતાં વકીલાત છોડ્યા ચાહશે તો તેણે અદાલતમાં અરજ કરવી જોઈએ. પછી યોગ્ય કારણ જણાઈ આવે તેને રજા મળશે. પણ તે વકીલાતની ફી તેને અપાવવામાં આવશે નહીં.

૪૬. વકીલે વકીલાતી બદલ દસ્તુરી લેવાનો ઠરાવ થયો છે. તે સિવાય વાદી અથવા પ્રતિવાદી પાસેથી બક્ષિસ અથવા ઇનામ વગેરે કાંઈ લેવું નહીં. પણ ઠરાવેલી દસ્તુરી કરતાં કમિ લેવા દેવાની પક્ષકારને વકીલની મરજી હશે તો તેમ કરવાને તે મુખ્તિયાર છે. ને તે બાબતમાં વાદી પ્રતિવાદીને વકીલ એમણે માહો માંહે દસ્તાવેજ લીધા આપ્યા સિવાય તે ઠરાવ મંજુર થશે નહીં.

૪૭. ઠરાવેલી દસ્તુરી સિવાય વકીલે વાદી અથવા પ્રતિવાદીપાસેથી કાંઈ ઈનામ વગેરે લીધાનું સાબિત થશે, તો લીધેલા રૂપીઆથી બમણા અથવા યોગ્ય જણાય તેટલો ઈનસાફદારે સરકારની રજા લેઈ દંડ કરવો. પણ આ બાબતમાં ઈનામ વગેરે આપવાની ફરિયાદી સિવાય તપાસ થશે નહીં.

૪૮. પક્ષકારે જોઈએ તેટલા વકીલ કરવા પણ ઈનસાફના ખરચમાં દરેક પક્ષના વકીલની એકજ ફી ગણાવવામાં આવશે.

૪૯. વકીલને ન્યાયાધિશ જે વખતે હાજર રહેવાનો હુકમ કરશે તે વખતે હાજર રહીને ન્યાયાધિશના હુકમ પ્રમાણે વર્તણુંક કરવી. અને ન્યાયાધિશ જે કાંઈ પુછશે તે વાદી પ્રતિવાદીનો કાંઈ યોગ્ય કારણ સિવાય આક્ષેપ ન લેતાં નમ્રતાથી જવાબ આપવો. એ પ્રમાણે નહીં કરે તો તેને રૂ૫) સુધી દંડ કરવાને ઈનસાફદાર મુખ્તિયાર છે.

૫૦. વકીલ રોગ અથવા બીજા કોઈ કારણ સિવાય અદાલતમાં હાજર નહીં થશે, તો તેણે તે કારણ લખીને જાહેર કરવું જોઈએ. જે ન્યાયાધિશને તે સબબ ખરો નજર આવે તો તેના કામમાં ફેંસલો કરવાને વિલંબ કરવો. પણ ગેરહાજર રહ્યાનું યોગ્ય કારણ વકીલ ન્યાયાધિશને નહીં જાહેર કરે તો વકીલનો રૂ૫) સુધી દંડ થશે.

૫૧. વકીલથી બીમારીના સબબે કામ કરાતું નહોય અથવા બીજા કારણથી તેને છુટ મળી હશે અથવા સરકારે તેને કામમાંથી દૂર કર્યો હશે. અથવા મૃત્યું પામે તો તેના અસીલને

ઈનસાફદારે યોગ્ય મુદત સર ઉજર આપવી ને તે મુદતમાં તેણે જાતે હાજર થઈ ને કામ ચલાવવું. અથવા બીજાને વકીલ નીમિ આપવો જોઈએ. એમ ન કરે તો વાદીની ફરિયાદ દાખલમાંથી દૂર થશે. ને પ્રતિવાદી ઊપર એકતરફી ફેંસલો થશે.

૫૨. વકીલની ગેર વર્તણુક વિશે ફરિયાદ થશે. અથવા ન્યાયાધિશની નજરમાં આવે તો એ વિશે તેણે ચોકશી કરવી. અને અયોગ્ય જણાઈ આવે તેને કામ ઊપરથી મોકુફ રાખવો. અને કાગળ પત્ર સુદ્ધાંત હજુરમાં રિપોર્ટ કરી હુકમ થયે તે પ્રમાણે કરવું

૫૩. વકીલે પોતાની દસ્તુરીના રૂપીઆ લેણા હોય તો તે મળવા વિશે તે અદાલતમાં નિયાઉ પત્ર થયુ કરે. તે અદાલતમાં ફેંસલાની નકલ સહીત સ્ટાંપની જગા નિમેલા કાગળ ઊપર દરખાસ્ત આપવી એટલે પક્ષકાર તરફથી રૂપિયા અપાવવામાં આવશે. તે વિશેનું ખર્ચ પક્ષકાર ઊપર પડશે.

૫૪ વકીલ લોક દગલબાજી કરે અથવા કોઈનો દસ્તાવેજ ઊડાવે ને એવો મુદ્દો માંયે આવવાથી નાશી જાય તો હરકત પડે માટે તેને હાજર કરવાના જામિન લેવા ને તે જામિનીદાર હાજર ન કરી શકે તો નિચે પ્રમાણે ભરી આપે.

૧ હજુર કોરટના વકીલના રૂ ૧૦૦૦ ના

૧ મહાલોના વકીલના રૂ ૨૦૦ ના

ભાગ ૫ મો.

અરજ દાખલ થયાથી તે જાહેર કરવા.

सो थया सुधी दाम पसायथी रीत.

दावानी अरज करवा तथा लेवा बाबत.

५५. जे फरियाद पोताना दावानी करवी होय तेणे मतलब जे रसा युंटेला मजमुनथी अदालतमां जे भाषा चालती होय तेना पाथी पोते अथवा पोताना मुख्तियार वकीले लखवीने तेमां नीचे लख्या प्रमाणे मजमुन लखवो.

१ वादीए पोतानुं नाम तथा प्रतिवादीनुं नाम गाम कसब रहेवानुं ठेकाणुं लखवुं जोइए.

२ खातानी रुहेथी अथवा दस्तावेजथी लेणानो दावो होय तो तेनी मीति तथा रुपीआनो आंकडो तेना व्याज तथा लाग जे होय ते विषे तेमां जे वसूल थयेलो होय ते कापीने लखवो.

३ फरियाद करवानी मुदत गुजरी गयेली होय तो तेनुं व्याजबी कारण लखीने अरज करवी. अगर ते कारण व्याजबी छे एवी खातरी करी आपवी जोइए खातरी करी आप्या सिवाय दावानी फरियाद चाली शकशे नहिं.

४ नुकशान थया बदल पैसो भरी लेवानी फरियाद होय तो ते केवा प्रकारे नुकशान थयुं ते साफ खुलासेथी लखवुं. अने केटलुं नुकशान भरी लेवानुं होय तेटलानो आंकडो बांधी दावो करवो जोइए.

५ स्थावर मिलकतनी जमिन अथवा झाड या वतन वृत्ती वगेरे कमेरानी पेदाशना हक विषे दावो होय तो तेना ओकर्ष

नी पेदाशनो आकार गणी ते मुजब दशवर्षना जेटला रु-
पीआ थाय तेटली रकमनो दावो करवो·

६ घर अथवा घरनी पडतर जमिन अथवा सदरहु कलममां लख्या सिवाय कांई पण बीजा स्थावर मालनुं कोई प्रकारथी ताबामां लेवानी फरियाद होय तो तेनी किंमत प्रमाणे दावो करवो· तथा ईमारतनी तकरारमां जे बाबतमां दावो करवानुं होय तेटलो भाग जनावते जे खरच थाय तेटला सुमार प्रमाणे आंक गणीने दावो करवो·

७ माल अथवा सामानना रुपीआ लेणा होय तो ते प्रमाणे अथवा मिलकत लेणी होय तो तेनी कींमत मुजब फरियाद करवी· पण ते माल तथा तेनी कींमतनी स्पष्ट तपसिल लखवी जोईए·

८ जमिन अथवा घरनो दावो होय तो तेनी चारे तरफनी हद्दो अरजमां लखवी· ने जे साटाखत उपरथी दावो होय तो तेमां जमिन या घर कबाले थया तथा पाकुं खत थयानी मतलब दरसावी दावो करवो जोईए·

९ अरजमां जे मागणी होय ते अथवा पोताना दावानां जे कारण होय ते स्पष्ट लखाववां जोईए·

१० एक अरजमां अनेक दावा दाखल करवा नहीं· अने जे कारणनी फरियाद करी होय ते बदल मागवानी जेटली रकम होय ते तमाम फरियादीमां दाखल करवी जोईए ने तेमां छुट आपवी होय तो ते साफ बतावबी जोई-

छे. जो कोइ दावो कर्यो होत तो ओछी करेली रकमनुं योग्य

कारण बताव्या सिवाय ते दावो चालनार नथी.

५६ वादीए जे फरियाद करवी ते साथे पोतानो दावो जे दस्तावेज उपरथी होय ते असल अथवा चोपडो असल देखाडी तेनी नकल असल उपरथी रजु करवी जोइए. अने ते असल कागळ उपर नकल करी लीधानो शेरो मुकदमाना नंबर सहीत लखी ते उपर न्यायाधिशे सही करी असल कागळ पाछो आपवो. पण कागळ उपर चोकसीने वखते असल बताववो जोइए.

५७ अरजीमां जे हकीकत लखवी ते सदरहु कलममां बताव्या प्रमाणे न होय तो ते अरजी लेवी नहीं. पण दुरस्त करे चालवा जेवी होय तो ते मुजब करीने लेवा न्यायाधिशने अख्तियार छे.

५८. वादी पर ताबानो रहेवासी होय ने तेनी स्थावर मिलकत आ सरकारनी हदमां न होय तो ते वादीए प्रतिवादी उपरनो दावो रद थाय तो खरच आपवा जामिन प्रथमथी आपवा जोइए. अथवा खरचना रुपीआ प्रथमथी सरकारमां अनामत मुकवा. ते प्रमाणे न करे तो फरियाद काढी नाखवी. ने ते जामिन जे लेवा ते छेवटमां आंक ३ ना नमुनामां लखेला छे ते प्रमाणे जोइए.

५९ फरियादीनी अरजी जो दाखल थाय ते अनुक्रमे फाईल बुकमां दाखल करवी. ने ते उपर आंक लखतावुं. फाईल बुकमां आंक ४ ना नमुना प्रमाणे राखवी. जे काम कोर्टना सिरस्तेदारनुं छे.

प्रतिवादीने समन करवा बाबत.

६० अरजी दाखल थया पछी छेवट आंक ५ ना नमुनाप्रमाणे

પ્રતિવાદીના નામથી સમન કરવો.

૬૧. પ્રતિવાદી મોટી આબરૂનું માણસ હોય તો તેની આબરૂ મુજબ સમન દાખલ પત્ર યા યાદી અર્જીને મોકલવી. ને તેમણે તે કાગળ સમનને ઠેકાણે માની તેના ઊપર પહોંચ્યા તારીખ અદાલતમાં મોકલવી.

૬૨. પ્રતિવાદી આ સ્વસ્થાનની હદમાં રહેતો હોય તો પહોંચ્યા તારીખથી આઠ દિવસની મુદતમાં હાજર થવાને સમન કરવો ને પર રાજ્યમાં રહેતો હોય તો તેને હાજર થવાને વાસ્તે યોગ્ય મુદત ઠરાવવી.

૬૩. પ્રતિવાદી આ સ્વસ્થાનની હદમાં રહેતો હશે તેને અદાલતના સિપાઈને હાથે સમન દેવાડે તે સમન ઊપર પ્રતિવાદીની સહી તથા પહોંચ્યાની તારીખ લખી મંગાવવી.

૬૪. સમન લઈ જનાર સિપાઈને દસ ગાઊ સુધી રોજ એક અને ગાઊ વીસ લગે રોજ બે. એમ દસ દસ ગાઊને વધતે એક એક રોજ ગણી જતાં વળતાંનું ખરચ જેના ઊપર સમન જાય તેણે આપવું.

૬૫ જે મામલામાં એકથી જાદે પ્રતિવાદી હોય તે સઘળા પ્રતિવાદી ઊપર જુદા જુદા સમન કરવા.

૬૬ જમીન યા બીજી સ્થાવર મિલકત બાબતમાં ફરિયાદમાં સમન પ્રતિવાદીને હાથોહાથ પહોંચી શકે નહીં. અને તેને અખ્તિયાર પણ કોઈએ આપેલો ન હોય તો તે જમીન તથા મિલકત જેના હવાલામાં હોય તેને સમન પહોંચાડી શકાય.

૬૭ પ્રતિવાદીને સમન પહોંચ્યા ઊપર તે સહી ન કરે તો તેને ફ

ડી લાવવો. અને ન્યાયાધિશે સમક્ષુત આપી સહી કરાવવી. પરંતુ સમક્ષુત આપ્યા ઉપરે હુકમ ન સાંભળે તો પાંચ રૂપીઆ સુધી દંડ કરવો. દંડ ન આપે તો આઠ દિવસ સુધી કેદ રાખવો. અને તેના વિરો સમન ઉપર શેરો કરી કરાવ લખી તે તળે ન્યાયાધિશે પોતાની સહી કરી તે મુકદમામાં રાખવો.

૬૮ પ્રતિવાદી સમન લઈ જનારને ન મળે તો તેને હાજર થવા બાબત યોગ્ય મુદતની નોટીસ છેવટ જોડેલા આંક ૬ ના નમૂના મુજબ કરી તેના ઘરના સમજુ માણસને આપવી. ઘરનું માણસ ન હોય, યા જ લે તો તેના ઘરના બારણે ચોટાડવી. ઘર ન હોય, તો પ્રસિદ્ધ જગા ઉપર ચોટાડવી. અને તે નોટીસની નકલ તળે એનો ટીસ પહોંચાડનાર સિપાઈનો રિપોર્ટ લઈ તે નકલ કામમાં રાખવી.

૬૯. સમન કરાવનાર તથા સમન લઈ જનારના ભથાના રૂપ્યા આવવાના દરેક ગાઉએ આના એક પ્રમાણે વાદી આપે ને તે ન્યાયાધિશ મારફત ભથા ખરચમાં જમે થાય.

મોહોશલ બાબત.

૭૦. નોટીસમાં લખેલી મુદતસર પ્રતિવાદી હાજર ન થાય, તો તેના ઉપર મોહોશલ કરવો. પણ તે મોહોશલ દરરોજના આના બેથી રૂ. ૧ા સુધીનો કરવાને ન્યાયાધિશને અખત્યાર છે. ને તેથી વધારેની જરૂર પડે તો શ્રી હજુરમાં જાહેર કરવું.

૭૧. મોહોશલની હદ દિવસ પંદર સુધીની બધિકારીના અખત્યારની છે.

૭૨. મોહોશલનું ખરચ તેથી લુચ્ચું ગણાશે.

૭૩. પ્રતિવાદી મોહોરીત થયા પછી હાજર થઈ મુદતસર હાજર ન થયાનું ખરું કારણ બતાવે ને તે વ્યાજબી જણાય, તો પહેલી મોહોરીતી ખરચી અથવા યોગ્ય જણાય તેટલી માફ કરવાને ન્યાયાધીશ મુખત્યાર છે.

૭૪. મોહોરીતીની ચીઠી નમૂના આંક ૭ પ્રમાણે ચાલશે. અને મોહોરીતી જૂક નમૂના આંક ૮ પ્રમાણે રાખવામાં આવશે.

ફેસલો થયા અગાઉ મિલકતની જપ્તિ કરવા વિષે.

૭૫. ફરિયાદી એવી ફરિયાદ કરે કે પ્રતિવાદી અદાલતથી પોતાની મિલકત છુપાવે છે, અથવા આઘી પાછી કરે છે, અથવા વેચી કાઢે છે ને તેની અદાલતને ખાતરી થાય, તો અગાઉ લેણામાં તેના દાવાની રકમ ખરચ સમેતનો પ્રતિવાદી પાસેથી જામિન લેવો. ને તે જામિન આપે નહીં તો તેની તેટલી કીમતની મિલકત જપ્ત કરવી. ને ઠામ સર લેણામાં મહાલનું ગામ જપ્ત કરવું. સદરહુ અરજ અપીલ દાખલ થયા અગાઉ અસલ ફરિયાદ થયેલી અદાલતમાં ને અપીલ થયા પછી અપીલ અદાલતમાં કરવી જોઈએ.

૭૬. વાદીએ જે અરજ આપવી તેમાં પ્રતિવાદીની મિલકતની માહિતગારી હોય તેની તપસિલવાર મિલકતની યાદ આપવી. ને કદાપિ મિલકતની ખબર ન હોય તો મોઘમ અરજ આપવામાં હરકત નહીં. આઠમીનું હુકમનામું અમલમાં લાવવાની બાબતમાં જપ્તિ પ્રકરણી લખેલા નિયમ લાગુ પડશે.

૭૭. દાવો માલ મિલકત વિશેનો હોય, ને તે માલ મિલકતજ મેળવવાની ગરજ હોય તો તે મિલકત હાજર કરવાના જામિન લેવા જોઈએ. જામિન ન આપે તો તે માલ મિલકત જપ્ત રાખવી જોઈએ.

૭૮ જપ્તિ થયા પછી પ્રતિવાદી ખરચ સુધાંત દાવા પ્રમાણે પ્રત્યક્ષ માલ મિલકતના અથવા રૂપીઆ લેવા હોય તો તે રૂપીઆના અથવા જપ્ત થયેલા માલ મિલકત આપવા વિશેના લાયક જામિન આપીને જપ્ત થયેલી માલ મિલકતનો ખુલાસો થવા વિશે અરજ કરશે. તો તેની મિલકત ઉપરની જપ્તિ ન્યાયાધિશે તરત ઉઠાવવી. પરંતુ સ્થાવર માલ ઉપર દાવો હોય, તો તે માલ કોઈએ કોઈ પ્રકારે આપવો નહી. તેમ કોઈએ લેવો નહીં. એવા જાહેર નામાં પ્રસિદ્ધ કરવાં જોઈએ.

૭૯. મુકદમાના છેવટ ફેંસલા અંતે ન્યાયાધિશને જેમ માલૂમ પડે કે વાદીનો દાવો ખરો નછતાં તેણે વિના કારણે પ્રતિવાદીની મિલકત જપ્ત કરાવી. તો વાદીને દાવાનું ચતુર્થાંશ સુધી દંડ કરવો. પણ તે દંડ સો રૂપીઆથી વધારે ન કરવો. અને પ્રતિવાદીની ખરચનો વ્યાજ તથા મિલકત જપ્ત થવાના કારણથી નુકશાન થયેલું હશે. તે કમિશન જરી દાવો કરશે તે ઈનસાફની રૂએથી ગણય થશે. તે પ્રમાણે આપવામાં આવશે.

૮૦. જપ્તિ કરવામાં જે ખરચ થશે તે સરવે જેની દરખાસ્તથી જપ્તી થઈ હશે, તેણે આપવું પડશે. ને તે ખર્ચ આપશે નહીં તો ત્યાં સુધી જપ્તિ થવી બંધ રહેશે.

૮૧. જપ્તિ ગેરવ્યાજબી કરી છે એવું પ્રતિવાદીની નજરમાં આવે.

तो तेने अपील करवानो अख्तियार छे.

८२. जप्ति करवानी रीत.

१ जंगम मिलकत प्रतिवादीना कबजामां होय, तो तेनी हेदरस्त करी ते मिलकत अदालतना कबजामां राखवी.

२ जो प्रतिवादीनी जंगम मिलकत बीजाना कबजामांक-बजामां होय तो ते मिलकत प्रतिवादीने न आपवी ते कबजावाळाने मने करी जाहेर करवो.

३ जप्त थयेली मिलकतमांथी कांई मिलकत ऊपर पोताने हक होवा बीजो कोई दावो करे तो तेनो तपास करवो.

४ प्रतिवादीनी जंगम मिलकत जप्त करवा वादी मोघम दरखास्त करे, तो ते जप्त करवी पण ते मिलकतमां बीजानो हक होय ने जप्ति करतां तेमां कांई नुकसान थई जाय तो तेनी जवाबदारीनो करार अथवा जामिन वादी पासेथी लेवा.

८३. जे वस्तुनो वांधो छे, ते वस्तु खुलासो थवा सुधी जेमनी तेम रहेवाथी बगडी जशे, एवो संभव होय तो न्यायाधीशे ते मालनुं लीलाम करी तेना पैसा अनामत राखवा.

प्रतिवादीनो जवाब लेवा बाबत.

८४. प्रतिवादी हाजर थाय तेने वादीए करेली फरियादनी अरजु तथा बीजा कागळ रजु करेला होय ते देखाडवा ने तेनी नकल ले करी ले ते पछी फरियादीनी अरजुनो जवाब लखी आपवो जोईए.

८५. એક દરિયાદમાં એકીયા અધિક પ્રતિવાદી હશે તો સર્વેનો એકજ જવાબ લખી આપશે તો હરકત નથી. પણ હરેકના જવાબ જુદા જુદા લખી આપે.

८६. પ્રતિવાદીને અદાલતમાં જવાબ તથા બીજા કાગળ વગેરે જે અદાલતમાં રજુ કર્યા હશે. તેની નકલો વાદી કરી લે.

પ્રતિવાદીના હાજરજામિનવિશે.

८७. જવાબ આપ્યા પછી પ્રતિવાદી હમેશાં હાજર રહેવાની અગત્ય હોય, તે પ્રમાણે હાજર રહેવા બાબત તેના જામિન લેવા. ને જામિન આપે નહીં તો પોતાની તરફનો વકીલ નીમિ આપે.

८८. જ્યારે વાદી અથવા તેના વકીલને ફૈસલો થયા અગાઉ જણાય કે પ્રતિવાદી આ સ્વસ્થાનની હકુમતમાંથી બહાર જનાર છે તો તેના હાજર જામિન લેવા. ન આપે તો તેને કેદ કરાવવો. એ પ્રમાણે વાદીએ અથવા તેના વકીલે અરજ લખીને આપવી. ને તેમાં પ્રતિવાદીને સ્વસ્થાનની હકુમતથી બહાર જવાનું જે કારણ હોય તે દર્શાવવું.

८९. ન્યાયાધિશે આ બાબત તપાસ કરી પ્રતિવાદી ખચીત હકુમતથી બહાર જનાર છે. એવું દેખાય તો તેને હાજરજામિન આપવા હુકમ કરવો. હાજર જામિન છેયટમાંના નમૂના આંક ७ પ્રમાણે લેવા જોઇએ.

९०. પ્રતિવાદી જામિન ન આપે, તો કામનો ફૈસલો થતાં સુધી અસલ હુકમનામું બજવી શકાય ત્યાં સુધી પ્રતિવાદીને કેદ રાખવા ને ન્યાયાધિશ મુખ્તિયાર છે. માત્ર વાદીએ તેને કેદમાં રાખ્યા નું

जातुं आपवुं जोईये. कदी जातुं न आपे तो तुरत केदमांथी खलास करवामां आवशे.

९१. प्रतिवादी जमिनना अवेजमां कांई रुपीआ अथवा मिलकत अनामत मुके, अथवा आपे, अथवा पोतानी स्थावर मिलकत स्वस्थाननी हदमां छे एवी खातरी करी आपे अने ते उपेर खरच सुधांत दावाना रुपीआनो निकाल थशे. तेवुं होय तो न्यायाधिशे प्रतिवादीने केद नहीं करतां जमिने न मागवा. परंतु प्रतिवादीए स्थावर मिलकत देखाडेली अडाण, वेचाण, वगेरे नहोवी जोईए. ते बाबत छेवट जोडेला आंक १० ना नमूना प्रमाणे जाहेरनामुं प्रसिद्ध करी देवुं जोईए.

९२. हाजर जमिन थनारो पोतानी जमिनी छोडाववानुं जाहेर करे तो तेणे खातरी थाय तेवो बीजो जमिन आपाववो जोईए. ने ते बीजो हाजर जमिन मंजुर थया पछी अथवा प्रतिवादीने हाजर कर्या पछी प्रथमनो जमिन छुटो थशे.

फिरयादीनी दुरस्ती तथा नवीन पक्षकार सामिल करवाविशे.

९३. मुकदमो चालतां वादी पेटा अरज आपशे. अने योग्य आधारथी तेमां लखेली हकर खरी छे एम देखाई आवे तो दावाना स्वरूपमां फेरफार न थतो होय तो प्रथमनी अरजमां थयेली भूल सुधारी लेवी. पण स्वरूपमां फेरफार थतो हशे, तो पेटानी अरज दाखल करी प्रथम वाली अरज रद करवी जोईए. पेटा अरजथी कोई नवीन प्रतिवादी सामिल थयो होय, तेने समन

करवा विशे वगेरेने प्रथमनी कलम प्रमाणे नियम लागु पडशे·

९४· बीजा वादी दावामां सामिल करवा विशे अरज होयने ते तेणे सामिल करवा योग्य नथि पण ते सामील थनारनी फरियाद थई होय, ने ते विना चाली शके एम होय, तो तेनो आक्षेप न शांभलतां मुकदमानो योग्य जणाय ते प्रमाणे फेंसलो करवो परंतु ते सामिल थया वगर इनसाफ करवो योग्य नथी· एवुं न्यायाधिशनी नजरमां आवे तो ते फरियाद काढी नाखवाने न्यायाधिशि मुख्तियार छे· मात्र ते सामिल नथयाथी जेनुं नुकशान थशे· तेनी फरियादी ते ऊपर चालशे·

९५· एवी फरियादीमां कोई सामिल थई इच्छा करे तो, अथवा फरियाद करनार कबूल करे तो तेनां नाम दाखल थाय परंतु सामिल थवु इच्छनारनी आ बाबतनी जुदी फरियादथी चाली शके एवुं होय तो ए अरज मंजुर नकरवी· कदापि फरियाद करनार बीजे वादी सामिल करवानुं कबूल न करे अने सामिल कर्या वगर इनसाफ योग्य नही, एम नजरमां आवे तो फरियाद काढी नाखवी· मात्र वादीने नाकबूल कर्या मूणे जेनुं नुंकशान थाय तेनी वादी ऊपर नुकशाननी फरियाद चालशे·

पक्षकारो जे पुरावो आपवा तथा तेनी चोकशी करवा बाबत·

९६· प्रतिवादीए जे जवाबमां दावो कबूल कर्यो नहोय, अथवा प्रतिवादी वगेरे हाजर थतां ते मुकदमामां जे बाबतनो तपास करवो नजरमां आवे ते बाबत पुरावा रजु करवानी तारीख

નિમવી. જે પક્ષકારને તે તારીખની ખબર છેવટ આપેલો આંક ૧
નો નમૂનો છે. તે પ્રમાણે નોટીસ કરી આપવી. તે મુદતમાં તેણે
પુરાવો આપવો જોઈએ.

૯૭ ઠરાવેલી મુદત પ્રમાણે વાદી પુરાવો ન આપે, અથવા હાજર રહેવાની અગત્ય હોવા છતાં ગેરહાજર રહે તો તેની અરજ ફાઈલમાંથી કાઢી નાખવી. અને પ્રતિવાદીને જે ખર્ચ થયું હોય, તે વાદીએ આપવા બાબતનો હુકમ કરવો. પરંતુ ફરિયાદીની અરજ ફાઈલમાંથી દૂર કર્યા પછી પંદર દિવસમાં જે વાદી યોગ્ય કારણ બતાવે, તો તે અરજ ફરી ફાઈલમાંથી લેવાને અધિકાર છે.

૯૮. ફરિયાદીની અરજ ફાઈલમાંથી દૂર કર્યા પછી પાછી વાદી તે બાબત નવિન અરજ કરશે તો તે ચાલશે.

૯૯. પ્રતિવાદીએ ઠરાવેલી મુદતમાં પુરાવો રજુ ન કર્યો હોય તો વાદીના પુરાવા ઉપરથી ચોકશી થશે.

૧૦૦. પક્ષકારોએ પોતાના સ્વાર્થ સાધવાના જે પુરાવા મુકદમામાં દાખલ કરવાના હોય, તે ન્યાય કરનારના માગ્યા વગર દાખલ કરવા જોઈએ. જે યોગ્ય લાગ્યાથી ન્યાયાધિશે હુકમ કર્યા છતાં તે પ્રમાણે પણ પુરાવા હોય, તો રજુ કરવા. પરંતુ અમુક પુરાવો ન્યાયાધિશે ન માગ્યા મૂજે આપવો રહી ગયો એવી ફરિયાદ તકરાર કરશે. તો તે મંજુર થનાર નથી.

૧૦૧. વાદી પ્રતિવાદીએ દાવાની સાબિતી માટે જે દસ્તાવેજ વગેરે રજુ કરવાના તે તમામ કાગળો દફતરમાં દાખલ થએ તુરત

અસલ રજુ કરવા જોઈયે. તે અસલ દસ્તાવેજની પહોંચ જે પક્ષકારે કાગળ રજુ કર્યા હોય તેને આપવી. પણ ચોપડામાંનું જમે ખર્ચ અથવા બીજો કોઈ પણ દસ્તાવેજ અથવા કાગળ કશી તે કાઢીને રજુ થઈ શકતો નથી. એવા કાગળની નકલો અસલ દેખાડીને કામમાં દાખલ કરવા હરકત નથી. તે અસલ કાગળો અને નકલો સાથે અદાલતના કામદારે અથવા કારકુને તેની રજુવાત લઈ અસલ પ્રમાણે નકલ છે. એવો શેરો લખી દાખલ થયાની તારીખ તથા પોતાની સહી કરવી અને ચોપડાના અસલ કાગળ ઉપર નકલ કર્યાના નંબરના કામમાં લીધી, એવો શેરો સહી સુધાંત લખવો. પણ તજવીજ વખતે પક્ષકારે દેખાડવા માટે તે અસલ કાગળ રજુ કરવા જોઈયે. એ પ્રમાણે ફેંસલો થઈ રહ્યા પછી નકલ રાખી અસલ પાછી આપવી.

૧૦૨. કોઈ દીવાની અદાલતના દફતરમાંના અથવા બીજા સરકારી દફતરમાંથી કાંઈ કાગળ મુકદમામાં દાખલ કરવા માટે વાદી પ્રતિવાદીને જરૂર હોય તો તેણે જે અધિકારીના તાબામાં તે દફતર હોય તેનો રિપોર્ટ આપી તેની સહી સુધાંત કાગળોની નકલ લઈ દરખાસ્ત થવા બરાબર દાખલ કરવી જોઈયે.

૧૦૩. વાદી પ્રતિવાદીએ જે અરજ આપી હોય, તે કામદાર તે કાગળની નકલ ન આપે તો વાદી પ્રતિવાદીના અરજ કરવાથી ન્યાયાધીશે અસલ કાગળ અથવા તેની નકલ જરૂર

होयतो परभारी मंगाववी जोइये. ते नकलोनुं खर्च मंगावनारे रजु करवुं.

१०४. अपीलनी मुदत थइ रह्या पछी वादी प्रतिवादी असल कागळो पाछा मागवा विषे अरज करशे अने ते कागळ थयेला फैसला सिवाय बीजा काममां उपयोगमां आवे तेवा हशे तो न्यायाधिश तेनी नकलो लइने असल कागळो जेना होय तेने स्वाधिन करी तेनी पहोंच लेवी. पण आ कागळनो थयेला फैसला सिवाय बीजे कांइ उपयोग न होय ते कागळ पाछा आपवा नहीं.

१०५. पक्षकार अथवा साक्षीदारे रजु करेला कागळ खोटा छे एम नजरमां आवे. अथवा कपटथी एक मिलकत अनेक ठेकाणे सानमां, अडाणी, वेचाण, बक्षी आपीने अथवा लीधी एवुं साबित थशे. अथवा दान बक्षिस अने कने लखी आपेलुं साबित थशे, तो ते मुकदमानो इनसाफ करीने तेवुं करनारने तथा खोटो दस्तावेज वसावनारने शिक्षा थवा माटे तेना हाजर जामिन लइने अपीलनी मुदत गुजर्या बाद फोजदारीमां ते दस्तावेज साथे मोकलवो जोइये. अने अपीलकोर्टमां जे प्रमाणे मालूम पडे छेवट फैसलो थतां ज सदरहू प्रमाणे करवुं.

साक्षी बाबत.

१०६. वादी अथवा प्रतिवादी कोइनी साक्षी आपवाने अथवा कोइ तरफथी कागळ मंगाववाने चहाशे तो तेणे साक्षीदार

नें शी जरुर छे अथवा शीयो दाखल मंगावयो. ते दरखास्तमांस ज्युं जोईये. अने ते दरखास्त तरुफीनो दिवस मुकरर करया- ना अथल आपयी.

१०७ पक्षकारे पुरावो आप्या पछी योकशीनी तारीख मु करर करी ने जे साक्षीदारने बोलाववानो होय तेनाउपर अेक हुकम छे वर आंक १२ नो नमूनो जोडेलो छे. ते प्रमाणे लखयो. तेमां सदहु तारीख उपर हाजर थवाने संलखावयुं. अने दस्ता वेज वगेरे मंगावया विशे दरखास्त होय, तो ते सुधांत हाज र थवुं. अेवुं लखीने ते हुकम अदालतना परवाणा साथे पहोंयाडयो.

१०८ दीवानी काममां सरदार अथवा आबरुदार मोटा माणसनी साक्षी लेवी जरुर होय तेना नामथी यादी मोकली जयाब मंगावयो अथवा घर आगळ कामदार मोकलीने सा- क्षी लेवी जोईये. तेमज साक्षीदार आबरुदारनी स्त्रि होय, अथवा रोग वगेरे कारणथी ते अदालतमां आवी नशके अेम होय तो तेने घेर कामदार मोकली साक्षी लेवी.

१०९. साक्षीदारने समन देआड्या पछी तेनी सही पहोंच्या मीति सही करी लेवी. साक्षीदार समन लई जनारने लखतो नथाय तो लेणे साक्षीनी दरखास्त आपी होी तेणे साक्षीदा रने देआड़ी आपयो जोईये

११० साक्षीदार अदालतनी हदमां न रहेतो होय तो ते ना ताबामां रहेतों होय तेना तरफ यादी साथे सवाल पत्र

मोकली तेनी साक्षी लेवी मंगाववी. पण वादी अथवा प्रतिवादी जेवुं योग्य कारण बतावी शके ते साक्षीदारनी साहेदी न्यायाधिशनी समक्ष लेवी जोइये तो तेणे साक्षीदारना खूषण प्रमाणे जवा आववाना खर्चनी रकम सरकारमां भर्या पछी न्यायाधिशे ते साक्षिदारने पोताना रूबरू बोलावी साक्षी लेवी. पण ते साक्षीनुं खर्च सामेना पक्षकार उपर चढनार नथी. अने पारका राज्यमांनो साक्षी बोलाववामां आवशे नहीं.

१११. साक्षीदारनी जुबानी लेवा वगेरे तजवीज करवा वास्ते जे दिवस मुकरर करवामां आवशे. ते दिवसनी वादी प्रतिवादीने छेवट आंक १३ तथा आंक १४ ना नमूना जोडेला छे. ते प्रमाणे नोटीसथी खबर आपवी. अने योग्य कारणथी करीथी पुरावा लेवानी जरूर जणाय ते विशे पण सदहू प्रमाणे करता जवुं. मुकदमामां वकील करी तो नोटीस आपवा जरूर नथी वकीलने खबर आपवी जोइये. अने निमेला दिवस उपर पक्षकार हाजर करी, तेमना समक्ष साक्षी लेवी तथा पुरावाना कागळ तपासवा वगेरे जे तजवीज करवानी होय ते करवी. अने साक्षीदार तरफथी दस्तावेज वगेरे रजु थशे. ते असल मुकदमामां दाखल करीने बंध थइ रह्या पछी पाछा आपवाना कागळोनी नकल राखीने पाछा आपवा. ते बाबत रजुवात लेवा वगेरे विशे कलम १०० नो ठराव लागु पडशे.

११२ समन पहोंच्या उपर ज्यारे साक्षिदार निमेला दिवसे हाजर न थाय, अने हाजर नथवानुं योग्य कारण न होय तो

તેને પકડી મંગાવવા ન્યાયાધિશ મુખ્તિયાર છે. ને પકડી લાવ્યા ઊપર મને હુકમ પ્રમાણે હાજર થવામાં ફલાણો અટકાવ પડ્યો. એવું યોગ્ય કારણ જતાવી જઈ નકરી આપે તો તેનો દંડ કરવાકા મદાર મુખ્તિયાર છે. પણ તે દંડ રૂ૫) થી વધારે ન કરાવવો. ને દંડ ન આપે તો આઠ દિવસથી વધારે કેદ નહીં કરવો.

૧૧૩. સાક્ષીદારને સમજુત આપવી કે જે પ્રશ્નનું તને અ-દાલતમાંથી પુછાશે તેનો જવાબ ખરો આપવો, ખોટું બોલવું નહીં. જો બોલીશતો શિક્ષા થશે, એ પ્રમાણે સમજવી. સાક્ષીદાર જે ધર્મનો હોય તે ધર્મના સોગન દેઈ સાક્ષી લેવી. પરંતું સાક્ષીદાર અતિ યોગ્યતાનો હોય, એવો કે સોગન દીધા વિના સ-મજુત ખરો કહેશે. તો તે સાક્ષિદારને સોગન દિધા વિના સાક્ષી લેવાને ન્યાયાધિશ મુખ્તિયાર છે.

૧૧૪. સાક્ષિદાર અદાલતમાં હાજર થઈ સાક્ષી ન આપે અથવા સાક્ષી ન આપવાનું કારણ ખરૂં કહેનાર નથી અથવા પ્રશ્ન વિરૂદ્ધ ઊત્તર આપે તો તેને રૂ ૫) સુધી દંડ અથવા આઠ દિવ-સ સુધી કેદ કરવા ન્યાયાધિશ મુખ્તિયાર છે. પણ સાક્ષીદારે સાક્ષી ન આપ્યાથી જે નુકશાન થાય તેની ફરિયાદ તે સાક્ષીદાર ઊપર ચાલશે.

૧૧૫. વાદી અથવા પ્રતિવાદીની દરખાસ્તમાં જે મજમુન લખ્યો હોય તેટલુંજ સાક્ષીદારને પુછી ઊત્તર લેવો. દરખાસ્તમાં લખ્યા સિવાય અમુક સવાલ કરીને જવાબ જાણી લેવો જોઈયે. એવું વિશેશ કારણ ઊપર દેખાઈ આવે. અથવા કોઈ પક્ષકાર

अथवा तेनो वकील जाहेर करे अने तेवुं कारण न्यायाधिशे न्याय करते विचारमां आवे तो ते स्वाल करी जवाब लेवा मुख्तियार छे.

११६. कोई साक्षीदार अदालतमां जे लजते बोले अथवा दांडाई करे अथवा तेणे लखावेली जुबानी ऊपर सही न करे, तो ते बाबत हाजर मिजलसनी यादी ऊपर ते साक्षीदारना पांच रुपीआ सुधी दंड करवो. ने दंड न आपे तो आठ दिवस सुधी केद राखवो. ने ते जुबानी ऊपर न्यायाधिशे तेवो शेरो लखीने सही करवी.

११७ साक्षीदार खोटी साक्षी आपे तो तेने शिक्षा थवा सारु हाजर जामिन लई लागतोक कागळो सहीत फोजदारीमां मोकली देवो.

११८ जे काई दस्तावेज कोई पासे होय ते मंगाववाथी अथवा कोई माणसने साक्षी लेवाथी इनसाफ दुरस्त थशे. एवुं कामदारना ध्यानमां आवे तो पक्षकारो जे दरखास्त आपी न होय तो पण तेनी साक्षी लेवा तथा ते दस्तावेज मंगाववाने न्यायाधिश मुख्तियार छे. अने ते बाबत खर्च न्यायाधिशे योग्य देखाय ते पक्षकार पासेथी लेवुं.

११९ हुकम चोपडा अथवा दस्तावेज के बीजा कोई कागळ पत्र हाजर करवानो समन जे सख्स ऊपर थयो होय ते सख्से मंगावेला चोपडा अथवा दस्तावेज वगेरे हरकोई माणसनी साथे अदालतमां रजु कराये तो तेणे जाते हाजर थवानी जरूर

નથી. ને એવા રજુ થયેલા દસ્તાવેજ વગેરે ફેંસલો થતાં સુધી આપનારની પણ કાંઈ જરૂરી કારણસર પાછાં માગે ને તે આપેથી કાંઈ હરકત નહોય. તો તે પાછાં આપનારને તે કાગળોની સહીવાળી નકલો કામમાં રાખવી.

૧૨૦ શાહેદીને પક્ષકાર પાસેથી ખર્ચ રોજ રૂ૧) થી વધારે અપાવવું નહીં.

૧૨૧ શાહેદીને પક્ષકાર કાંઈ પુછે તો પુછવા દેવું. પણ જે પુછવા થકી શાહેદને જવાબ દેવાનો ઈશારો મળે, અથવા અઘટીત વાત પુછે તો તે પુછવા દેવું નહીં.

૧૨૨ સાક્ષીની જુબાની લીધા પછી પરસ્પરના શાહેદને મુકદમાના લગતા જરૂરના સવાલ પુછવા પક્ષકારોને છુટ આપવી. ને છેવટ કાંઈ વાત પુછવાની રહેતી હોય તો તે પુછવાને ન્યાયાધિશ મુખ્તિયાર છે. જે પ્રમાણે તમામ તજવીજ પુરી થઈ રહ્યા પછી તેમાં સાક્ષીની સહી લઈ તે નિચે ન્યાયાધિશે પોતાની સહી કરવી.

૧૨૩. શાહેદીની જુબાની લેવાના ઠરાવેલા દિવસ અગાઉ કાંઈ શાહેદ પોતાને જરૂરના કામનો સબબ બતાવે, ને તે વ્યાજબી જણાય, તો તેની શાહેદી નિમેલા દિવસથી અગાઉ સ-જી લેવા ન્યાયાધિશ મુખ્તિયાર છે.

૧૨૪. સાત વરસની ઉમ્મરના બાળકની જુબાની લેવી નહીં. અને બાર વરસથી ઓછી ઉમ્મર વાળાને અધિકારીએ નજરે જો-તાં થયેલી હકીકત કહી શકવા જેવું નજરમાં ન આવે તો તેની

पण साक्षी लेवी नहीं.

१२५. अेक साक्षीनी जुबानी बीजे साक्षी न सांभळे, तेवी रीते लेवी.

१२६. तपास करवा जनारने दरबार तरफथी खातु के बेसवा वाहन नमळतु होय तो तेने खाता तथा बेसवाना वाहननुं खर्च जे पक्षकारो पासेथी निमो निम अपावशे. पण जो अेक तरफथी दरखास्तथी जगो अथवा जमिन उपर तजविज करवा जवुं पडे तो तेनुं सरवे खर्च दरखास्त करनारे आपवुं पडशे. ने पछी जे मुकदमो हारशे. ते उपर अे सर्वे खर्च पडशे.

१२७. दीवाना तथा मन फरेल माणस जे थयेली वात बरा-बर रीते लखावी शके, अेवी शुद्ध बुद्धिमां नथी तेनी साहेदी अदालतमां चालशे नहीं

पक्षकारोने पुरशिश करवा बाबत.

१२८. फेसलो थवा अगाउ पक्षकारोने पुछी सफाई करी लेवा ने योग्य नमुनामां आव्या प्रमाणे पुरशिश करी जवाब लेवो जोइये.

जमिन तथा घरनी हदो वगेरेनी पोकशी बाबत.

१२९. जमिन अथवा घरनी हद बाबत तकरार होय तो ते जगा अदालतना मुन्शी कामदारे जसे त्यां जइ जोवी. ने ते बाबतनो नकशो करी ते उपर वादी प्रतिवादीनी सहीओ करावी लेइ मुकदमामां दाखलो राखवो. तेवुंज जमिन किंवा घरनी कि-

મત બાબત તકરાર પડે, તો કડીઆ સુથારને બોલાવી કરાવ-
વી. પરંતુ તે જગા લેવા અથવા કિંમત કરવા ત્યાંથી સરકારી
કામમાં હરકત પડે, અથવા બને ત્યાંનું અગત્ય ન હોય, યા
બીજું કાંઈ યોગ્ય કારણ હોય તો બાતરીનું માણસ જગા લેવા
યા કીંમત કરાવવા મોકલવો. અને તેણે તે જમિન અથવા ઘર
જોઈ અભિપ્રાય સહીત જકશો કિંયા કિંમતની યાદી કડીઆ
સુથારની સહીઓ સુધાંતની રજુ કરવી.

૧૩૦. ઉપરની કલમ પ્રમાણે તજવીજ કરવા સમય આસ-
પાસ રહેનાર લોકોની કીંયા તે બાબત જે જાણતા હશે તે લો-
કોની યાદી પ્રતિવાદીના સમક્ષ સાક્ષી લઈ લેવા કામદાર-
ને અધિકાર છે.

મુકદમો મુલ્તવી રાખવા બાબત.

૧૩૧. મુકદમો ચાલતો હોય એવામાં કાંઈ બાબતે પાકું કારણ દેખા-
ડવામાં આવે તો વાદી પ્રતિવાદીને અથવા એમાંથી હરકો-
ઈને મુદત આપીને મુકદમો સાંભળવાનું કામ વખતે વખત
મુલ્તવી રાખવાને અદાલત મુખ્તિયાર છે. ને તે એમ કરવામાં
આવે ત્યારે હમેશાં તે મુકદમો ફરીથી સાંભળવાને અદાલતે
દિવસ ઠરાવવો.

૧૩૨. આપેલી મુદતની અંદર પક્ષકાર દાખલા રજુ ન
કરે કે શાહેદોને હાજર ન કરે તો ન્યાયાધિશે ચાલેલા કામ-
તથા બીજુ વધારે તજવીજ થઈ શકે તે કરી તે ઉપરથી ફૈસ-
લો આપવો.

पंच निमवा बाबत.

१३३. कोई पण दावामां पक्षकारोना दावानो निर्णय पं-
च मारफत करावयो पक्षकारने गणाय. ने ते मुकदमानो फैं-
सलो थया अगल जुद पक्षकार न्यायाधिशीमां अरज करावे
तो न्यायाधिशे ते कामनो पंचो थी निकाल करावयो जोईये.
ने पंच निमवामां आवे तेने काम चलावतां अगाउ प्रति
ज्ञा आपी. आंक १ प्रमाणे प्रतिज्ञालामुं लखी लई काममां
राखवुं.

१३४ कोई पंच बीजे गाम रहेतो होशे तो तेने समन करी
बोलाववो. ने जे पक्षकारनो ते पंच होय ते पक्षकार पासेथी
ते पंचने खर्च अपाववुं.

१३५. मुकदमामां कीया पंच होय ते निमवाने वादीप्रतिवा
दीने अखत्यार छे. पण पंच निमवा बाबत वादी प्रतिवादी
ने एक मत न थाय अने न्यायाधिश पंच निमावे एवुं
वादीप्रतिवादी अरज करे तो कामदारे गणिका बाबतदार हो
य तेवा पंच ए मुकदमानो फैंसलो करवा साहु निमवा जोईये.
परंतु पंचातियानी संख्या चारथी कमि न होय, कदापीत
उलंघ पक्षकार एकल माणस उपर भरोंसो राखी कबुजो
गुनाही लेवा राजी होय तो ते माणसने निकाल करवा बाबत
हुकम करवाने न्यायाधिशने अधिकार छे.

१३६. पक्षकारोए अथवा सरकारथी निमेला पंचोने वि
रो वादीप्रतिवादीए अगाउथी राजनामुं लखी आपवुं.

જોઈયે. અને તેમાં અમારા દાવા વિશે પંચ ઠરાવ કરશે તે અમારે કબૂલ છે. એવો કરાર ઊભયતાની સહીઓ તથા સાક્ષીઓ કરાવવો.

૧૩૭. ઊપર જણ્યા પ્રમાણે લખત આપ્યા પછી ન્યાયાધિશે એ પંચોના નામે સદરહુ કામના નિકાલનો અભિપ્રાય લખી આપવા બાબત એક હુકમ લખવો. અને મુકદમાના સર્વ કાગળો અદાલતમાં તેને દેખાડવા ને ઈનસાફની બાબતમાં પંચો જે મદદ માગે તે ન્યાયાધિશે આપવી.

૧૩૮. અદાલતમાં મુકદમાનો ઈનસાફ ચાલતાં થકાં પક્ષકારો પાસેથી દાખલ થયેલા પુરાવા સિવાય બીજા કાંઈ પુરાવા દાખલ કરવા વિશે અથવા કોઈની સાક્ષી લેવા બાબત પંચો કહે તો ન્યાયાધિશે તે પુરાવો તથા સાક્ષી દાખલ કરાવવી જોઈયે.

૧૩૯. પંચો પાસે મુકદમો ચાલતાં છતાં જ્યારે કોઈ પંચની બે અદબી કરે અથવા ન્યાયાધિશની સામે એવો અપરાધ કર્યો હોય તો શિક્ષા થાય એવા પ્રકારનો બીજો કાંઈ ગુન્હો કરે તો પંચોની અરજ ઊપર સ્વતઃ પોતાની પાસે ગુન્હો કર્યા પ્રમાણે શિક્ષા કરવાને ન્યાયાધિશ મુખ્તિયાર છે.

૧૪૦. પંચો પાસે ઈનસાફ સારૂ મુકદમો સોંપ્યા પછી તેમાંથી એકાદો પંચ મરણ પામે અથવા બીજા કાંઈ કારણથી ગેરહાજર થાય તો પક્ષકારે તે પંચને બદલે નવો પંચ નીમિ તેનું નામ જાહેર કરે અથવા સરકારથી પંચ નિમવાની અરજ કર્યા

ऊपर सरकारथी नीमयो जोइये.

१४१. पंचोए मुकदमाना सरवे कागळ पत्र जोया पछी पक्षकारोनी तकरार सांभळी लइ अभिप्राय पोतानो जे होय ते अदालतना हुकम लखे तेनी ते नीचे पोतानी सहीयो करवी.

१४२. सरवे पंचोनो अभिप्राय एक सरखो न होय तो तेमणे जुदो जुदो अभिप्राय पोत पोतानो लखी आपवो जोइये.

१४३. सरवे पंचोनो एक मत नथाय ने ते तरफैनना पंच होय तो ते ऊपर एक सर पंच कामदारे नीमवो जोइये. अने ते सरपंच हाजर नथइ शके तो नवो सरपंच नीमवाने कामदार मुखत्यार छे.

१४४. पंचोना मत्तोमां जो दपणी जुदा जुदा अभिप्राय आप्यो होय तो बेनी तरफ एक मत होय ते प्रमाणे अथवा न्यायाधिशने योग्य जणाय ते प्रमाणे फैसलो करवो जोइये.

१४५. पंचोए आपेला अभिप्रायमां कांइ ऊघाडी भूल होय, अथवा जे बातमां निर्णय करवुं योग्य थाय ते बाबतनो निर्णय थयो न होय अथवा फैसलो मोघम होय तो फरीने दुरस्त करी आपवा विशे न्यायाधिशे हुकम करवो.

१४६. पंचोनी अथवा सरपंचनी लांच लुचाइ अथवा जोर सम्मतीनो कोइ जोस्साट करे, तो ते साबित थया सि-

વાય સરવેના એક મતથી આપેલો અભિપ્રાય કરીશકના-
ર નથી.

૧૪૭. નીચે લખેલા કારણસર પંચનો કરેલો ફેંસલો
ફરી તપાસ કરવા તેમને પાછો મોકલાશે.

૧. જે વાત વિચારમાં લેવાની તે ન લીધી હોય, અ-
ને નલેવાની તે લીધી હોય.

૨ ફેંસલા એવાથીજ માલુમ પડે કે મુલક સિરસ્તાથી
વિરૂદ્ધ અથવા ગેરવ્યાજબી છે.

૧૪૮. પક્ષપાત અથવા રૂશવત સિંવાય ફેંસલો થયો
હશે તો તે પંચનો કરેલો ફેંસલો રદ્દ થશે નહીં.

૧૪૯. પંચનો કરેલો ફેંસલો રદ્દ કરવા કોઈ પક્ષકારે અ-
રજ કરવી હોય તો એક મહીનાની અંદર અદાલતમાં ર-
જુ કરવી.

૧૫૦ પંચનો કરેલો ફેંસલો ઊપર લખેલા કારણ સર પાછો
મોકલવા સબબ નહોય, અથવા કોઈ પક્ષકાર એક મહીનાની
અંદર તે ફેંસલો રદ્દ કરવા અરજ રજુ નકરે તો તે પંચના ફેંસ-
લા મુજબ અદાલતે હુકમનામુ કરવું. તે ઊપર અપિલ ચા-
લશે નહીં.

૧૫૧. આપેલી મુદતની અંદર લગણી લેઈને કોઈ પંચ ફે-
સલો નહીં આપે ને ભાલી લંબાણ કરશે તો તે ઊપર મો-
હોરાલ સુધી તાકીદ થઈ શકશે.

૧૫૨. પક્ષકારોમાંથી કોઈ પંચ કરવાનું કબૂલ ન કરે

ने न्यायाधिशनी नजरमां आवे के ते ओना मुकदमा विशे अथवा ते मुकदमाना कांई लाग विशे च्यार आहीत माणसना अभिप्राय लेवा जरूर छे. तो न्यायाधिशे च्यार आबरूदार माणस ते काममां अभिप्राय आपवाने लायक होय तेने निमवा. पण तेमांथी कोईने पक्षकारो मांथी नाकबूल करे, अने तेनुं व्याजबी कारण होय तो तेने बदले बीजो लायक माणस निमवो. पछी नीमेला माणसोने सर्व काम समजवी तेनो अभिप्राय लेवो ने ते मंजुर राखवो न राखवो न्यायाधिशने हाथ छे.

१५३. सरपंच निमवा विशे बन्ने पक्षकारनो एक मत नथाय तो न्यायाधिशनी नजरमां व्याजबी आवे तेवी तरह खुलासो आपे ते उपर अपील उपरनी अदालतमां सिरस्ता प्रमाणे चालशे.

अभिप्राय कोना तथा कई बाबत लेवा ते विशे.

१५४ धर्मशास्त्र अथवा सरियतनी बाबतमां कांई संदेह पडे तो न्यायाधिशे शास्त्री अथवा मोलवीने प्रश्नपत्र मोकली उत्तर मंगाववो. अने देशनी अथवा वहेवारनी हमेशनी चाल अने नात सिरस्तो समजवानी जरूर जणाय तो ते ते बाबतना वाकेफगार वृद्ध अने चोकस लोक अने नात वाळा ओमनो अभिप्राय लई योग्य हशे तेवो फैसलो करवो.

સોગન ઉપર નિકાલ કરવા વિશે.

૧૫૫. મુકદ્દમામાં ખાતરી લાયક પુરાવો ન હોય ને વાદી પ્ર-
તિવાદી આપસ આપસના સોગન ઉપર નિકાલ કરવા રાજી હો-
ય તો વાદી અથવા પ્રતિવાદી યોગ્ય જણાય તેને સોગન આપી
નિકાલ કરવો જોઈયે.

ફરિયાદી માંડી વાળવા બાબત.

૧૫૬. છેલ્લો ફેંસલો થતા પહેલાં કોઈ પણ વખતે વાદી અ-
દાલતને ખાતરી કરી આપે કે હમણાં એ ફરિયાદી કાઢી લેઉં છું ને
એજ બાબત નવીન ફરિયાદ કરવાની છુટ આપવાને પાકું
કારણ છતાં અદાલતને યોગ્ય જણાય તે પ્રમાણે કરવા દેવાને ન્યા
યાધિશ મુખ્તિયાર છે. જે નવીન ફરિયાદ કરશે તેમાં પહેલી ફરિ
યાદ કરીજ નહી હોય એ રીતે વાદીને ફરિયાદ સંબંધી મુદતના.
નિયમ લાગુ પડશે. અદાલતની રજા વિના જો વાદી ફરિયાદ ચ-
લાય તો બંધ થાય, તો તેજ બાબત તેથી નવી ફરિયાદી થઈ શ-
કશે નહીં.

૧૫૭. અન્યોઅન્ય સમજુત અથવા બંદોબસ્ત કરીને કો-
ઈ ફરિયાદી માંડી વળાય અથવા તે ફરિયાદીની બાબતમાં
તે પ્રતિવાદી વાદીનું મન મનાવે તે બંદોબસ્ત અથવા સમજુત અ-
થવા મન મનાવ્યું દફતરમાં નોંધી, તે ફરિયાદીનો તે પ્રમાણે
નિકાલ કરવો. અને જે રીતે થયું હોય તેવી મતલબ લખીને
વાદી અદાલતને અરજ આપે, અને તે પ્રમાણે થયાની અ-
દાલતને ખાતરી થાય, તો અદાલતે કામ બંધ કરવું.

१५८. फेंसलो थतां अवल कोई पण वखते पोतानी फरियाद मांडी वाळवाने दरखास्त आपी काम बंध करवा वादीने हक छे. तो तेणे दरखास्त आपवी.

१५९. जो ते दरखास्त काम चलाववा अगाउ करे तो वादीए भरेली फी तेने पाछी मळशे. पण काम शरू थया पछी दरखास्त आपशे. तो तेने फी पाछी मळशे नहीं.

काम चालतां पक्षकार मरी जाय तेविशे.

१६०. मुकदमो चालतां छतां वादी अथवा प्रतिवादी फोत थाय ने दावानुं काम चलाववुं बाकी रह्युं होय ने योग्य कारण होय तो चालशे. फकत वादी फोत थाय तो तेना वारसने नाम दाखल कराववा अरज करवी जोइये, प्रतिवादी फोत थाय तो तेना वारसनुं नाम दाखल करवा विशे वादीए अरज करवी जोइये. एकज प्रतिवादी होय, अने ते फोत थाय ने तेनो वारस छतां तेनुं नाम वादी दाखल नही करे तो अरज फाइलमांथी काढी नाखवी जोइये पण आ सबबथी फरीथी नवी अरज करवाने वादीने अटकाव नथी. वारस न होवाना कारणे मुवेला प्रतिवादीनी मिलकत ऊपर दावो चलाववा वादी च्हाशे तो मुवेलो वादी अथवा प्रतिवादी सिवाय बाकीना वादी अथवा प्रतिवादी ऊपर योग्य गणाया प्रमाणे हयात वादीनी अरज ऊपरथी मुकदमो चलाववामां आवशे.

१६१. वादी मरण पामशे तेना वारसनुं नाम दाखल थया

વિશે અરજ કરવાની બાબતમાં યોગ્ય મુદતનું જાહેરનામું છેવટ આંક ૧૫નો નમૂનો જોડેલો છે, તે પ્રમાણે પ્રસિદ્ધ કરવું. ને તે મુદતમાં વારસ હાજર ન થાય તો ફરિયાદ કાઢી નાખવી. અને પ્રતિવાદીને જે ખર્ચ થયેલું હશે તે વિશે ન્યાયાધિશની નજરમાં યોગ્ય જણાય તે પ્રમાણે મરનારની મિલકતમાંથી અપાવવાનો હુકુમ કરવો.

૧૬૨. મુએલા વાદીના વારસ વિશે તકરાર પડેથી તેમને અદાલતમાં ફરિયાદ કરવા વિશે હુકમ આપીને તેનો છેવટ નિવાડો ઠરે ત્યાં સુધી ચાલતી ફરિયાદનું કામ મોકુફ રાખવું.

૧૬૩. મુએલા વાદી અથવા પ્રતિવાદીને ઠેકાણે જે વારસના નામ દાખલ થશે તેમને કામ ચલાવવાની બાબતમાં તેમના સર્વ નિયમ લાગુ પડશે.

સ્ટામ્પના અથવા તેને બદલે સરકારી ચિન્હના નિમેલા કાગળ સિવાય થયેલા દસ્તાવેજ નાકબૂલ થવા વિશે.

૧૬૪. સાદા અથવા ઓછી કિંમતના કાગળ ઊપર થયા દસ્તાવેજ નિમેલા કાગળ વિશેના નિબંધ પ્રમાણે છાપી લીધા વગરના ન્યાયના કામમાં મંજુર કરવા નહીં.

ફેંસલાનો દિવસ મુકરર કરવા તથા ફેંસલ કરવા બાબત.

૧૬૫. પુરી તજવીજ થયા પછી ફેંસલ કરવાનો દિવસ મુકરર કરી તે દિવસે હાજર થયા વાદી પ્રતિવાદીના ન્યામથી જેક હુકમ

लजी ते ऊपर तेमनी, अथवा तेमनी तरफना वकीलो होय तो ते-
मनी सहीओ लेवी. आ कलम प्रमाणे हुकम लखवो ते छेवट आं-
क १५नो नमूनो जोडेलो छे ते प्रमाणे लखवो.

१५५. एवो ज्यारे मुकदमो होय जे तेनो फेंसलो निमेली ता-
रीखे एक दिवसमां थई शकतो नथी. अथवा जो कंई मोकूफ राखवानुं यो-
ग्य कारण जणाय तो ते रोज कामना दाखलामां लखी राखी योग्य
मुदत सुधी अथवा तमाम कागळ पत्र वांचवा पुरा थई रहे त्यां सु-
धी ते काम मुलतवी राखवुं.

१५६. फेंसलाना निमेला दिवसे वादी न्यायाधिशीमां हाजर
होय ने प्रतिवादी गेरहाजर हशे तो फेंसलो करवो. प्रतिवादी हाजर
हशे ने वादी हाजर नहीं हशे तो मुकदमो फाईलमांथी काढी ना-
खवो. पण ते हाजर न होवाथी इनसाफ ठराववा हरकत न होय
तो कामनो फेंसलो करवो जोईये. फकत न्याय करनारने जणाई
आवशे तो फेंसलानो एक दिवस मुकरर करी ते दिवसे पक्षकार हा-
जर थवानी तजवीज करवी. त्यां सुधी ते मुकदमो मोकूफ राखवो.

१५८ फेंसलो करवाना निमेला दिवसे वादी प्रतिवादी अथवा
तेमांथी जे हाजर हशे ते समक्ष मुख्य कामदारे तमाम कागळप-
त्र वांची हाजर पक्षकारनी तजवीज सांभळी लेई ते कामनो वा-
जब जणाय ते प्रमाणे फेंसलो करवो. अने ते अदालतमां खुल्ली
रीते तेज वखते संभळाववो जोईये. पछी तेमां फेरफार करवो नहीं.

१५९. मुकदमामां पक्षकारोने जे प्रमाणे खर्च थयेलुं हशे ते
फेंसलानी वखते जे पक्षकार हारशे. तेना ऊपर चढावाशे. अथवा

कोई कारणथी योग्य जणाय ते पक्षकारना अंग ऊपर नाखवानो न्यायाधिश मुख्तियार छे.

१७०. मुकदमा नंबरना अनुक्रम वडे फेंसलो करवा पण कांई योग्य कारणथी पछवाडे थयेली अरजनो फेंसलो करवाने कांई हरकत नथी.

१७१. मुकदमा संबंधी जे कागळ थशे तेना ऊपर मुकदमाना नंबर अने ते शी बाबतनो कागळ छे ते अने दाखला तारीखनी अनुक्रमे निशानीयो जे बाबतनी ते बाबते नाखीने दरेक कागळ ऊपर सिरस्तेदारे रजु करवु. अने कामदारे ते कागळ ऊपर सही करीने हुकमना कागळ ऊपर मोहोर करता जवुं.

१७२. पक्षकारोए जे दावा बाबत तोड कर्यो होय ते बाबत ऊलय जणे केयो तोड कर्यो तेनो अर्थ बाबत शो करार थयो ते लखीने न्यायाधिश पासे सही सुधांतनी अरज आपे ते प्रमाणे हुकमनामुं करवुं जोईये.

१७३. वादीये कांई स्थावर माल मिलकत मागेली होय ते बाबत न्याय थाय तेनी चतुरशीमा तथा ते माल ओळखवाना जे बीजा गुणा होय ते स्पष्ट पाणे नीयाडामां लखवा जोईये.

१७४. फेंसलानी नकल पक्षकारे मागी निमेला कागळ रजु कर्याथी दस दिवसमां न्यायाधिशे सही तथा शीक्का सुधांत आपी वापली लेवी.

१७५. पक्षकार हाजर होयने फेंसलो थयो होय ते फेंसलनी

તારીખ પછી અપિલની મુદત લાગુ થશે હોઈ પક્ષકાર હાજર નહોય તે ઉપર હુકમનામું થયું હોય. તેણે અર્જી આપી જાહેર કરવાનોટીસ આપવી. અને તે નોટીસ લાગુ થયેલી તારીખનો દાખલો નીચા ૨ પત્ર તળે લખી રાખવો. તથા તે તારીખ પછી અપિલની મુદત ગણી જશે એની વતી ફેંસલો થશે તે નોટીસ નહીં કરાવે તો બીજા પક્ષકાર હુકમનામાની નકલ લેશે તે તારીખ પછી અપિલની મુદત સમજવી જોઇયે.

હુકમનામા બાબત.

૧૭૬. બન્ને પક્ષની દલીલ દસ્તાવેજ જોયા પછી તથા સાક્ષીલોકોની લખી લીધા પછી અને બન્ને તરફનું બોલવું સાંભળ્યા પછી ન્યાયાધિશે પોતાના તરફથી હુકમનામું કરવું.

૧૭૭. હુકમનામામાં કામના મુદ્દા પહેલા લખી ત્યારપછી કારણ સહીત ઠરાવ લખવો. ને ત્યાર બાદ તે હુકમનામામાં ન્યાયાધિશે પોતાની સહી કરી ખુલ્લી અદાલતમાં તે બન્ને પક્ષકારને વાંચી સંભળાવવું.

૧૭૮. મુકદમાનું ખર્ચ કોની પાસેથી કેટલું લેવું અપાવવું તે પણ સાફ રીતે હુકમનામામાં લખવું.

૧૭૯. મુકદમા સંબંધી ફી તથા પ્રતિવાદી અને શાહેદોને સમન કરવાનું, તથા બીજા હુકમોનું, તથા દસ્તાવેજની નકલોનું, અને વકીલો જેને સનંદ મળી હશે તેની ફી તથા શાહેદો તથા પંચને તેમજ સ્થાનિક તજવીજ તથા હીસાબ તપાસવાનું એ સર્વે ખર્ચ મુકદમાનું ગણાશે.

૧૮૦. મુકદમાનો નંબર તથા પક્ષકારનાં નામ અને દાવાની હકીકત હુકમનામામાં લખવી.

૧૮૧. જે મુકદમો જંગમ મિલકત બાબત હોય તો તે મિલકત પાછી આપવા, અને તે મિલકત મળી શકે નહીં તો તેની વ્યાજબી કિંમતનો આંકડો ઠરાવી તે આપવા હુકમનામામાં લખવું.

૧૮૨. ન્યાયાધિશની નજરમાં એમ આવે કે અમુક દેણદાર એકદમ લેણું અગાઉ આપી નહીં શકે તો તેની હાલત ઉપર નજર રાખી તે ઉપરના લેણાનાં હપ્તા પણ કરી શકે.

૧૮૩ ફરિયાદીના લેહણાના દાવાની સામે પ્રતિવાદીએ દાવો કીધો હોય તો વાદીનો દાવો તથા પ્રતિવાદીનો દાવો હુકમનામામાં જુદા જુદા લખવો. અને બન્ને પક્ષકારના પરસ્પરના દાવાનો કારણ સહીત ઠરાવ લખી જેનું જેટલું લેણું નિકળે તે રકમોની બાદબાકી કરી જે ઉપર બાકી રકમ નિકળે તે ઉપર તેટલી રકમનું હુકમનામું કરવું.

૧૮૪. કરાર તોડ્યાની નુકશાની બાબત ફરિયાદ હોય અને અદાલતની નજરમાં એવું આવે કે તે કરાર પુરો કરવાને પ્રતિવાદી શક્તિવાન છે. તો વાદીના અનુમતથી મુદત ઠરાવીને તેટલી મુદતમાં તે કરાર એમનો એમ પુરો કરવાનું હુકમનામું કરી આપવાને અદાલત મુખ્તિયાર છે. અને એ હુકમનામું કરે ત્યારે તે કરાર પ્રતિવાદી પુરે ન કરે તો તેના બદલામાં નુકશાની દાખલ લેણે કેટલા રૂપીઆ આપવા તે અદાલતે હુકમનામામાં ફરમાવવું.

ભાગ ૬ ઠો.

કુડમનામું અમલમાં લાવવાની દરખાસ્તો વિશે.

૧૮૫. જેની તરફ કુડમનામું થાય તે અમલમાં લાવવા ચાહશે અને કુડમનામા ઊપર અપિલ કરવાની મુદત પુરી ગઈ હશે કે અપિલ નહી થઈ હશે. અથવા અપિલ થઈ ફેંસલો થયો હશે તેણે ખુદ અથવા આ કામમાં નિમેલા વકીલ અથવા મુખ્તિયારની મારફત કુડમનામું બજવવાને જે અદાલતને અખ્તિયાર છે તે અદાલતમાં નીચે લખ્યા પ્રમાણે મજમુન લખી દરખાસ્ત આપવી જોઈયે.

૧ દાવાનો નંબર તથા પક્ષકારોનાં નામ ને કુડમનામાની તારીખ અને કુડમનામું થયા પછી અપિલ થઈ હતી અથવા નહોતી ને કુડમનામું થયા પછી દાવાની બાબતમાં પક્ષકારે નિકાલ કર્યો છે કે નહીં.

૨ કુડમનામા ઊપરથી કરજ લેવાની અથવા નુકશાનીની રકમ કેટલી અથવા કુડમનામામાં બીજું કાંઈ આપવું હોય તો તે લખવું જોઈયે.

૩. કુડમનામું કઈ રીતે અમલમાં લાવવું તે તપસીલવાર લખવું.

૧૮૬. કુડમનામાના માલિક એકથી વધારે હોય તેમાંથી કેટલાક અથવા ફકત એકલો સંપૂર્ણ કુડમનામું અમલમાં લાવવાવિશે દરખાસ્ત આપશે તો તે કુડમનામામાં ભાગ ઠરાઈ આવ્યાં હોય તો દરખાસ્ત આપનારના ભાગ પ્રમાણે અમલમાં લાવવું. ભાગ ન ઠરાઈ આવ્યા હોય તો દરખાસ્ત આપનારને ભાગ પુછી તે વિશે પ્રમાણ જોઈ આ-

डीनामालीकनेमुद्दतजंधीनोटीस आपवी ने ते मुद्दत ऊपर तेमणे हाजर थई दरजास्त आपनारे बताव्या प्रमाणे लाग कबूल करे अथवा पुरी दरजास्त अमलमां लाववा विषे मंजुरी आपे तो ते प्रमाणे अमलमां लाववुं. कदापि मुद्दतनी अंदर तकरार हाजर नहीं करे तो दरजास्त आपनारे बतावेला लाग प्रमाणे पुरावाना आधारथी खातरी थया मुजब अमलमां लाववुं.

१८७. जेना तरफ कुडमनामुं थयुं ते तेणे बीजाने आप्युं हशे अथवा कांई योग्य कारणथी बीजाने स्वाधिन थयुं हशे तो खातरी लायक दाखलाना आधारथी जेनी पासे ते कुडमनामुं आव्युं तेने दरजास्त आपवानो अधिकार छे. अने मुनासब जणाये असल मालिकना दरजास्त ऊपरथी जेवी रीते कुडमनामुं जलववामां आवे तेवीज रीते जेनी दरजास्त ऊपरथी जलववुं जोईये.

१८८. प्रतिवादीना जंगम मालनी जप्ति करायवी होय तो दरजास्ती जगत ते मालनी तपसीलनी याद वादीये आपवी जोईये. अथवा जबर न होय तो ते कुडमनामामां अपायेली रकम तथा खर्च पुरू थाय तेटली मिलकतनो कांई पण जंगम माल जप्त करवो. जेवी रीते दरजास्तमां मोघम लख्युं हशे. तो जे वासते. पण ते जंगम माल कया ठेकाणे छे एवुं दरजास्त आपनारे जप्तिनी वखते बतावयुं.

१८९. प्रतिवादीनो स्थावर माल तथा मिलकत जप्त करायवी होय तो दरजास्ती जगत ते माल मिलकतनी याद आपी

माल मिलकत आगळथामां आवे तथा निशानीओ तेयारमां लखवी जोइये.

१८० जे माणस उपर हुकमनामुं थयुं ते माणसे हुकमनामुं अमलमां लाववा अगाउ कदापि मरण पामे तो तेना वारस उपर अथवा तेनी माल मिलकत उपर ते हुकमनामुं बजाववा विशे दरखास्त आपी होय तो कामदारे विचार करीने ते दरखास्त कबूल करवा लायक छे एवुं जणाय तो हुकमनामुं अमलमां लाववुं.

१८१. दरखास्त आपनारे दरखास्तनी साथे हुकमनामुं रजु करवुं. अने अधिकारीए ते हुकमनामाना कायदनी साथे ते दरखास्तनी साथे रजुवात करी बराबर होय तो ते मंजुर करी छेवट आंक १७ नो नमूनो जोडेलो छे, ते प्रमाणे बूक राखी तेमां नोंधवो जोइये. कदापी दरखास्त मांनी मतलब हुकमनामा साथे मळती न होय, तो दरखास्त आपनारे पाछी आपी दुरस्त करी आपवा हुकम करवो. अने हुकम थया छतां दुरस्त न करी आपे तो ते दरखास्त ना मंजुर करवी जोइये.

१८२. पक्षकार जे होय ने तेनुं आपस आपस उपर नगद रुपीआनुं हुकमनामुं थयुं होय तो तेनी बादबाकी करी बाकी रहेशे तेटलाज मात्र हुकमनामुं अमलमां लाववुं जोइये.

१८३ हुकमनामुं बजाववाना काममां जेना उपर हुकमनामुं थयुं ते माणस एवी खबर करशे के ते हुकमनामाना मालिक उपर में फरियाद करी छे. सबब हुकमनामुं अमलमां लाववुं मोकुफ राखवुं तो हुकमनामाना मालिकने ते फरियादीना खरच

सुधात टुंपीआना जामिन आपवा विशे हुकम करवो अने जामिन आपे तो हुकमनामुं अमलमां लाववुं. जामिन न आपे तो पछी फरियादी हुकमनेटलुं हुकमनामुं अमलमां लाववानुं मोकुफ राखवुं जोइये.

मोटी पदवीना, जे आबरुदार ऊपर अमल केवी रीते थाय ते बाबत.

१९४. दरखास्त आपनारे जे माणस उपर हुकमनामुं आपवा विशे दरखास्त आपवानी छे. ते माणस मोटी पदवीनुं अगर आबरुदार होय तो ते माणस तरफथी हुकमनामानो निकाल करावी आपवा विशे अरज करावी. अने बजवनार अधिकारीजे योग्य मुदतमां निकाल करी आपवा विशे हुकम करवो.

१९५. आपेली मुदतमां मोटी पदवीनुं अथवा आबरुदार माणस हुकमनामानो निकाल अथवा मालिकनी समजुति नहीं करे तो अमलमां लावनार कामदारे सरकारमां जाहेर करी ते बाबतमां सरकारनो जे प्रमाणे हुकम थाय ते प्रमाणे अमल करवो.

हुकमनामा पछी आपेला वसुल बाबत.

१९६. हुकमनामुं थया पछी प्रतिवादीए जे वसुल आप्युं हशे ते हुकमनामा नीचे लखी लेवुं जोइये. अथवा पहोंच लेवी जोइये. ए प्रमाणे न करवाथी लीधेलुं वसुल दरखास्त आपनार ना कबूल करे तो ते विशे तकरार सांभळवामां आवशे नहीं पण ते बाबत प्रतिवादी जुदी फरियाद करशे तो चालशे.

मालविशे थयेलादेंसलाप्रमाणे

माल आपवा बाबत.

१९७. जमिन वगेरे स्थावर मिलकत बाबत हुकमनामुं थयुं हशे तो जेनी तरफ हुकमनामुं थयुं होय तेना स्वाधिन ते जमिन अगर ते माल करावयो. परंतु चतुर्मासना दिवस पछी ते घरमां कोई रहेतुं होय ते घरखाली करावयुं नही. तेमज खेडा-ण जमिनमां मोलोल होयतो कापी लीधा पछी ते जमिन सोंपा वयी. पण जमिन माहेनु पाक निकळी कबजमां थतां सुधी था रो अने घर कबजमां थतां सुधी भाडुं मागे तो अपाववा हर कत नही. परंतु ते बाबतनी फरियाद जुदी सांभळी हुकम-नामुं करी आपवुं.

१९८. वहीवट करवानो हक जेनो छे एवुं रैयत लोकना अथवा कोई माणसना ताबामांथी जमिन अथवा बीजी स्था-वर माल अपाववा हुकमनामुं थाय तो ते जमिन अगर ते माल मुलकी संबंधी होयतो वादीने स्वाधिन करेथी दाखला साथ मुलकी अधिकारीने लखी मोकलवुं जोईये.

विक्री वगेरेना लेखऊपर सही

साक्षी करवा विशे थयेलुं हुकमना-

मुं अमलमां लाववा बाबत.

१९९. विक्रीनो लेख करी आपवा बाबत अथवा वि-क्रीना लेखऊपर अथवा बीजा कांई लखायेला ऊपर सही अथवा साक्षी करी आपवा बाबत हुकमनामुं थयुं होय ते

પ્રમાણે તે નકરે તો તેના તરફ જે હુકમનામું થયું છે તે પક્ષકારે તે લેખ અથવા તે સહી અથવા તે સાક્ષી ન્યાયાધિશે કરાવી અપાવવું. તાકીદ કર્યા છતાં પણ તે નકરી આપે તો તે વિક્રીના લેખ તૈયાર કરીને તે ઉપર અગર સહી સાક્ષી કરવાના લેખ ઉપર સદર્હૂ પ્રકારનો શેરો લખીને ન્યાયાધિશે પોતાની સહી કરી આપવી. એટલે પક્ષકારે લખી આપ્યા તેવું લાગુ પડશે.

હિસ્સો આપવા બાબતથયેલું હુકમનામું અમલમાં લાવવાવિશે.

૨૦૦ પંત્યાળી એટલે અવિભક્ત જમિનના અથવા ઘરના અથવા બીજા કાંઈ માલમાંથી હીસ્સા પ્રથક્પ્રથક્ કરી આપવા બાબતનું હુકમનામું થયેલું હોયતો હુકમનામું બજવનાર કામદારે તેની રજમંદી અને તેમાં તકરાર પડેતો લવાજમાણસ વિદ્યમાને ઉભયતામાંથી કોઈ પ્રકારે નુકસાન નરહે એવા વિભાગ કરી અપાવવા.

જમિન ઉપર અમલમાં લાવવા બાબત.

૨૦૧. કોઈ મનુષ્ય જમિન થયાથી તેઉપર સર્વ હુકમનામાની અથવા તેના કાંઈ હીસ્સાની જવાબદારી આવી હોય તો તે પ્રમાણે પ્રતિવાદી ઉપર હુકમનામું બજવવામાં આવે તેજ પ્રમાણે જમિનદાર ઉપર બજવવું જોઈયે. પરંતુ મૂળ દેણદાર ઉપર નીવાડો થઈને તેની મિલકત જમિનદારે દેખાડી હોય તો સીરસ્તા પ્રમાણે પ્રથમ જપ્તિ કરી તેની હરાજીમાં ઉત્પન્ન થાય તે અપાવવી.

अने तेटलाथी नीचाडानो अवेज पुरो न थाय तो बाकी रुपीआ जामिन पासेथी अपाववा.

प्रतिवादीनी मिलकत जप्त करवा बाबत.

२०२. प्रतिवादीना ताबामांथी जंगम माल कींवा किंमतदार दस्तावेज जप्त करवा होय तो प्रत्यक्ष पकडी जप्त करवा जोईये. अने ते जपत करनार कामदारे जामिन लई प्रतिवादीने जुमे रखाववा. प्रतिवादीने जामिन नमळे तो ते माल सरकारने स्वाधिन राखवो जोईये.

२०३ जमिन अथवा घर अगर बीजी स्थावर माल जप्त करवो होय तो ते विक्री अगर बक्षिस अथवा बीजी कोई पण रीते करीने प्रतिवादीए कोईने आपवो नहीं ने कोईए लेवो पण नहीं ए बाबत जाहेर नामुं छेवट आंक ८८ नो नमूनो जोडेलो छे ते प्रमाणे करवुं.

२०४. प्रतिवादीनी माल मिलकत अथवा लेणुं बीजापासे होय ते जप्त करवा बाबत दरखास्त आव्याथी तेमाणसने माल मिलकत अथवा पोता पासे होय ते कबूल कर्याथी ते मिलकत जप्त करवी. अथवा ते देणुं तेणे प्रतिवादीने आपवुं नहीं. एवी कबूलत लखी लेई लेणानी जप्ती करवी. परंतु तेणे नाकबूल कर्याथी वादीने देखाडे ते मिलकतनो नोंध मात्र कराववो. तथा ते मिलकत करजना अवेजमां भळवा दरखास्त आपनारे दावो करवो जोईये.

२०५. प्रतिवादीनुं लेणुं जप्त थया ऊपर ते देणदार पासेथी ते रुपीआ लेवाना तथा तेनी पावती आपवानो जप्तवनार कामदारने अधिकार छे. अने जप्तवनार कामदारे आपेली पावती मालिके आप्या प्रमाणे लागु पडशे.

२०६. प्रतिवादीना कुटुंबना निर्वाह अर्थे अवश्य जोइये ते पाथरण तथा वासण तथा स्त्रियोना अंगो ऊपर अवश्य जोइये, अने वां सौभाग्य घरेणां तेथोज स्त्रिधन तथा खावानुं जे महीना सुधीनुं अन्न तथा प्रतिवादीनी उपजीवीकाना सामाननी वस्तु मात्र जप्त करवी नहीं.

२०७. करजनुं वसुल करवा घर वेचवानी दरजास्त थाय तो प्रतिवादीने रहेवा पुरती जगा तेने राखी बाकी बीजा हरकतनी होय ते जप्त करवी.

२०८ जप्ति कोइ ढोर ढांखरनी होय तो तेनी पंचोना मते कींमत नकी करावषी. अने प्रतिवादी ढोर हाजर करवाना करारथी तेनी किंमत प्रमाणे जमिन आपे तो प्रतिवादीने सोंपावषां. प्रतिवादी जमिन न आपे तो वादी पासेथी सदहू प्रमाणे करारना लेख लखावी लेइ अथवा योग्य होयतो जमिन लेइ वादीने सोंपाववां. अने वादी संभाळी न ले अथवा सरकारमां राखवा बदल वादी खर्च न आपे तो ते ढोरां कोइ प्रकारथी लेवां देवां नहीं. एवुं जाहेरनामुं प्रसिद्ध करी प्रतिवादीना कबजामां रहेवा देवां. अने तेना उपर कोइनो दावो होयतो तेने हाजर थवा विशे आंक १९ ना नमूना मुजब जाहेरनामुं प्रसिद्ध करी ते मुद

તની અંદર કોઈ દાવો ન બતાવે તો તે ઢોર હરાજ કરવાં જોઈયે. જ-
પ્તિમાં ગાય હોય તો હરાજ ન કરવી ને વાદી હત્યારો ન હોય તો તે-
ને કીમત ઠરાવી આપવી.

૨૦૯ વાદીનો દાવો પુરો થઈ રહે ત્યાંસુધી જેટલી વખત પ્ર-
તિવાદીની મિલકત વાદી બતાવે તે તે વખત જપ્ત કરીને તે વિ-
ષેના નિયમો પ્રમાણે અમલમાં લાવવું.

૨૧૦. જે વસ્તુની જપ્તિ કરવી હોય તે વસ્તુમાં કાંઈ દરબાર-
નો હક હોય તો તે મુકીને બાકીની જપ્તિ કરવી. તે જપ્ત થયેલી વ-
સ્તુમાં કાંઈ દરબારનો હક છે એમ પાછળથી માલમ પડે તો તે
વસ્તુ અલગ રાખવી. ને તે વેચાણ થઈ ગઈ હોય તો તેના વે-
ચાણમાંથી દરબાર હકના પૈસા પહેલા વસૂલ કરવા.

૨૧૧. જે જપ્ત થયેલા માલના લીલામનું જાહેરનામું થઈ ગ-
યા પછી તે માલ ઊપર દાવાની અરજી અદાલતમાં આવશે તો
તેનો તપાસ નહિ થયો હોય ત્યાંસુધી લીલામ થવું બંધ રહેશે.

૨૧૨. જપ્ત થયેલી મિલકત વેચાણ આગાઉ તે ઊપર કોઈ
પોતાનો હક હોવા દાવો કરતો હોય તો તેનો ન્યાયાધિકારી ત-
પાસ કરતાં એમ ખાતરી થાય કે દાવો કરનારનો હક છે તો તે
ના હક જેટલી મિલકત ન વેચતાં બાકી રહે તે વેચવી.

૨૧૩. હુકમનામું અમલમાં લાવનાર કામદારે સ્થાવર
મિલકત તથા જંગમ મિલકત જપ્ત કર્યા પછી તે ઊપર કોઈ-
નો દાવો હોય તો જાહેર થવા સારૂ ત્રીસ દિવસની મુદતનું જા-
હેરનામું છેવટ જોડેલા આંક ૧૯ના નમૂના પ્રમાણે પ્રસિદ્ધ કરવું.

૨૧૪. જપ્તિ થયા પછી જાહેર નામાની મુદત સુધી જેનો હક તે મિલકત ઉપર હોય તેણે હાજર થઈ પોતાનો હક શી રીતે છે તે લખીને અરજ કામદારને આપવી. અને તેણે જપ્ત કરાવનારને તે વિશે પુછવું. અને તે કબૂલ કરે તો તે માલ ઉપરથી જપ્તિ ઉઠાડવી. કદાપિ જપ્તિ ઉઠાડવા વિશે કબૂલ નહીં કરે તો દાવો બતાવનારને પંદર દિવસની મુદતમાં ફરિયાદ કરવાનો હુકમ કરવો.

લીલામ બાબત.

૨૧૫. હુકમનામાની તામિલ કરવા (એટલે અમલમાં લાવવા)માં સ્થાવર અથવા જંગમ મિલકતનું લીલામ કરવાનું હોય તે ન્યાયાધિશે પોતે જઈ અથવા પોતાના નકસાદારને મોકલી જાહેર લીલામ કરવું.

૨૧૬. જપ્તિમાં કાંઈ ઘર અથવા જમિન હોય તે જમિનની પેદાશ અથવા ભાડું આપવાથી એક વર્ષની અંદર વાદીના હુકમનામાનો નિકાલ થાય એમ જણાય તો જપ્ત થયેલા માલની હરાજ ન કરતાં તે પ્રમાણે જપ્તીમાંથી તે હુકમનામું બજાવવું.

૨૧૭. આ રીસાલાની કલમ ૮૨ મીમાં લખેલા કારણથી અનામત રાખેલા પૈસા ઉપર જાહેરનામાની મુદતમાં કોઈ દાવો કરી અસો નહીં કરી શકે તો તે આ હુકમનામા પ્રમાણે વાદીને અપાવવા.

૨૧૮. જાહેરનામાની મુદતમાં કોઈ દાવો કરનાર હાજર

न थाय अथवा हाजर थईने आपेली मुदतमां कुरबादनाण करे
तो ते जप्त थयेला मालनी हराज करवानी तारीख मुकरर करीने
ते तारीखनी लोकोने खबर थवा माटे जाहेरनामुं छेवट आं-
२०नो नमूनो जोडेलो छे ते प्रमाणे प्रसिद्ध करवुं. अने ठराये-
ला दिवसे जाहेर रीते ए मिलकत हराज करवी.

२१९. हराजमां माल मिलकतनुं वेचाण थया पछी ते माल लेनारनी सही लीलामनी यादी उपर लेवी जोईये. ने कीमतना रुपीयानी खातरी आप्या सिवाय मालनो कबजो करवा देवो नहीं.

२२०. जाहेरनामामां स्थावर मिलकतने वास्ते १ महीनो अने जंगमने वास्ते पंदर दिवसथी ओछी मुदत न नाखवी जोईये.

२२१. जंगम वस्तु लेनारने तेज वखत पैसा आपवा पडशे.

२२२. माल लेनार तेज वखत पैसा न आपे तो तेनी थार दिवस राह जोवी तेने जोखमे माल अनामत राखवो तेटलामां ते पैसा आपी माल न लई जाय तो ते माल फरीथी लीलाम करी वेचवो. ने वेचतां आगळनी किंमतथी कांई नुकशान जाय तो ते नुकशान पहेला खरीददार पासेथी लेवुं. पण नफो थशे तो पहेला खरीददारने नमळतां मिलकतनी किंमतमां गणाशे.

२२३. माल लेनार खरीद करेला मालना पैसा आपे तेनी

पहोंच लीलाम करनारे आपवी.

२२४. स्थावर मिलकत लीलाममां वेच्याती लेनारे वस्तुनी किंमतथी चोथाइ तेज वखत आपवी अने बाकीना त्रण हिस्सा पंदर रोजनी अंदर आपी देवा. पण जो पंदर रोजनी अंदर पैसा नहीं आपे तो ते मिलकतनुं फरीथी लीलाम करवुं तेमां आगळनी किंमतमांथी कांइ नुकशान जायतो पहेला लेनार पासेथी लेवाशे. अने आगळ लेवाएली चोथाइ तेने पाछी मळशे नहीं. तेमज नफो थशे तो ते पण तेने न मळतां मिलकतनी किंमतमां गणाशे.

२२५. लीलाम थयानी आगाउ लेणदार पोते खरीदयाने चहातो होय तो न्यायाधिशे देणदारनी मंजुरीथी त्राहित माणसनी कूछे ते वस्तुनी किंमत करावी लेणदारने वेचाथी आपवी.

२२६. खरीददारने लीलाममांथी लीधेली स्थावर मिलकतनो दस्तावेज न्यायाधिशे नमूना आंक २१ प्रमाणे करी आपवो.

२२७. लीलाममां लीधेली स्थावर मिलकत लेनार लेइ जवा करतां प्रतिवादी अथवा तेना तरफथी कोइ पण रोके तेणे सरकारी हुकम तोड्यानो गुन्हो कर्यो जेम जाणवुं ने सजा फोजदारी कायदामां लख्याप्रमाणे थशे ने तेने सजा थया फोजदारी अदालतमां मोकलवो. परंतु प्रतिवादी सिवाय बीजो कोइ हकदार थइ रोके तो तेणे ऊपर लख्यो

कुको करो होय समजसे नहीं ने तेना दावानो दावाकरनी तपास करी मुजास जकुकम करवो.

२२८. स्थावर मिलकतनुं कोई पण वेचाण अदालते मंजुर करतां सुधी पाकुं गणासे नहीं. ने ते वेचाणनी जाहेर खबर आपवामां जयेथा ते वेचाण करवामां कांई गेर शिरस्ते काम थयुं होय तो तेनी फरियाद वेचाण थया पछी ओक महीना सुधी चालसे. पण अदालतने जानरी थसे के जरे जरुं प्रतिवादीने नुकसान थयुं छे. तो ते वेचाण रद करवामां आवसे ने तेना पैसा खरीददार पासेथी आवेला करी ते तेने पाछा मळसे.

२२९. स्थावर मालमिलकत कराकमां वेचाती लेनारे स्टाम्पनी जगे लिमेला कागळ उपर अधिकारीनी सही सुधांतनो दाखलो देणदारनो कक वेचाथी लीधा विसे लेवो जोईये. अने ते दाखलो देणदारना खरीदपत्र मुजब लागु पडसे.

२३०. जप्तिमांनो किंमती दस्तावेज जेने वेचाथी मळसे ते विसे तेणे स्टांपनी जगे लिमेला कागळ उपर अधिकारीनी सही सुधांतनो दाखलो लेवो. अने जेने दस्तावेज मळसे तेणे ते विसे फरियाद करी करसे तो चालसे.

२३१. जप्त थयेलो माल कराज थया पछी ते माल उपर प्रतिवादी सिवाय जेना मालिकपणानो दावो करी तेणे ते मिलकत स्थावर करसे तो कराज करावनार ने कराज लेनार बे

पर मिलकत मळया विशे फरियाद करवी. ने जंगम माल होय तो किंमतना रुपीआ मळया विशे करार करायनार उपर फरियाद करवी जोइये.

२३२. करार करेला मालनुं जे उत्पन्न थाय ते जेना तरफनुं हुकमनामुं थयुं होय तेने आपी तेनी पहोंच अथवा हुकमनामा उपर जर पाछे करी लेवी. अने हुकमनामाना रुपीआ थतां हीला सर्व सुधांतनी रकम करतां करारनुं जास्ती उत्पन्न होय तो ते प्रतिवादीने आपी तेनी पहोंच लेवी जोइये. पण करार करनारे लेवानी रकम करतां जास्ती मिलकत जे सबब करार करवी नहीं.

प्रतिवादीने केद करी फेंसलो
अमलमां लाववा बाबत.

२३३. वादीए प्रतिवादीने केदमां राखवा दरमास्त आपी होय तो कामदारे ते माणस केदमां राखवा लायक छे के नहीं तेनो विचार करीने योग्य जणाय तो लेणानो निकाल करे त्यां सुधी केद राखवो. पण त्रण महीनाथी वधारे केद राखवो नहीं. फक्त जे हजूरथी वधारे लेणुं होयतो वधारे केदमां राखवा विशे सरकारनी नजरमां आवे हुकम थया प्रमाणे केदमां राखवो जोइये.

२३४. प्रतिवादीने केदमां राखवो ते विशे दररोज जे आनाथी चार आना सुधी न्यायाधिश ठराव करे ते प्रमाणे वादीए खर्चु आपवुं. वादी खर्चु न आपे तो अेदीव-

સ રાહ જોઈ બીજે દિવસ ખુલાસો કરવો.

૨૩૫. કેદમાં ગયેલો પ્રતિવાદી વાદીના નીચાણ બદલ દેણા-નો નિકાલ કરશે એટલે તેના વેપા ખુલાસો થશે.

૨૩૬. કેદમાં ગયેલા પ્રતિવાદીને છુટકો કરી લેવાની ઇચ્છા હોય ત્યારે તેણે જપ્ત થવા જોગ તથા જપ્ત થઈ શકે એવો જે માલ પોતાની પાસે હોય, તેની તપસીલવાર યાદ આપવી, તે સિવાય મારી પાસે કાંઈ નથી, એવું પ્રતિજ્ઞા પૂર્વક લખી આ-પે તે પછી તે યાદ વાદીને દેખાડી તેમાં તકરાવત હોય તો સાબિ-તિ કરી આપવા યોગ્ય મુદત આપવી તે મુદતમાં તેણે સાબિત ક-રી આપ્યાથી તે પ્રતિવાદીને ખોટી પ્રતિજ્ઞા બદલ શિક્ષા કરવા સારૂ ફોજદારી અદાલતમાં મોકલવો. વાદી જાસ્તિ મિલકત છે એવું સાબિત ન કરી આપે તો તે પ્રતિવાદીનો ખુલાસો કરી-ને મિલકત તેણે જપ્ત થવા લાયક દેખાડી તે દસ્તુર પ્રમાણે હરાજ કરી તે વાદીને અપાવવું.

૨૩૭. કેદમાં મોકલવા સારૂ પકડી મંગાવેલો પ્રતિવાદી પણ સદરહૂ પ્રમાણે જાહેર કરીને હાજર જામિન આપે ત્યારે ઉપરની કલમ પ્રમાણે તજવીજ થવાની.

૨૩૮. પ્રતિવાદી એક વખત કેદમાંથી છુટ્યા પછી ફરીને તેજ બાબત તેને કેદ રાખવા વિશે વાદી દરખાસ્ત આપે તો ફરીને કેદમાં મોકલાશે નહીં. પરંતુ વાદીએ જપ્તિની દરખાસ્ત આપી રૂપીઆ વસુલ કરવા કાંઈ હરકત નહીં.

૨૩૯. મુએલા દેણદારના દીકરા સિવાય ઇતર વારસ-

થી હુકમનામું અમલમાં આણવાની બાબતમાં કેદ કરવો નહીં.

હુકમનામું અમલ કરવા સંબંધી
વહીવટ બાબત.

૨૪૦. દરખાસ્તનો અમલ અનુક્રમે બજવતાં ખરું કારણ સિવાય અનુક્રમમાં ફરક ન આવે જેથી તજવીજ રાખવી.

૨૪૧. માલ મિલકત અપાવવાના નીવાડામાં ઠરાવ હોયતો માલ મિલકત પ્રત્યક્ષ મળી શકે નહીં અગર તે માલ નષ્ટ થયો હોય તેટલા કિંવા દાવામાં લખ્યા પ્રમાણે રૂપીઆ આપવા બાબત પ્રતિવાદીને હુકમ કરવો. અને તે ન આપે તો વાદીએ દરખાસ્ત કર્યાથી પ્રતિવાદીને કેદ કરી અથવા તેની બીજી માલ મિલકત જપ્ત કરી તે રૂપીઆ વસૂલ અપાવવા.

૨૪૨. રૂપીઆ અપાવવાના નિવાડામાં ઠરાવ હોય તે બદલ વાદી દરખાસ્ત આપે તે રૂપીઆ અપાવવા બાબત પ્રતિવાદીને હુકમ કરવો. ને ન માને તો તેની માલ મિલકત જપ્ત કરી અથવા તેને કેદ કરી તે રૂપીઆ વસૂલ કરી અપાવવા. આજ ઠરાવ નિવાડાના આધારે પ્રતિવાદીએ દરખાસ્ત આપે તેને લાગુ પડશે.

૨૪૩. પ્રતિવાદી થયેલા હુકમનામાના રૂપીઆના નિકાલનો તોડ કાઢવા કબૂલ હોય ને તે તેનું કહેવું યોગ્ય છે. એમ ધ્યાનમાં આવે તો તે પ્રમાણે નિકાલ કરાવવો. પરંતુ વાદીને આ વાત માન્ય ન હોય તો સરકારનો હુકમ લઈ તે પ્રમાણે કરવું

२४४. फरियाद कर्यानी मुद्दत त्रीस दिवसथी अधिक नहि होय अने ते मुद्दत उपर फरियादीनो फेंसलो पुरो थया केटलो माल मिलकत प्रतिवादी पासे नहीं होय तो ते बधा ते प्रतिवादीने माल मिलकतमांथी हीस्सा रसीद प्रमाणे अपेल मळशे. पण प्रतिवादीनी माल मिलकत बील फरियादीने न मळवा थकी जोखी काढयानी महेनत करीने जणे बतावी हशे. तेनो नीवाडो ते जोखी काढेली माल मिलकतनी उत्पन्नना चतुर्थांशमां पुरू थवुं हशे तो ते प्रमाणे करीने वधारे रहेशे ते तथा ते सिवाय मिलकत हशे तेना रूपीआ अेकत्र करीने बाकी-नीवाडाना तमाम रूपीआ उपर हिस्से रसिद प्रमाणे वेंची आपवा कदापि ते प्रमाणे चतुर्थांशमां तेनो नीवाडो पुरो थाय तो बाकी त्रण हिस्सा तथा बीजी मिलकत हशे ते अेकठी करीने मिलकत बतावनारने चतुर्थांश पहोंचे त्यां लगी बाकी ते जे रहेशे ते रकम अेकंदर देणामां गणी तेना वराड प्रमाणे रूपीआ वहेंची आपवा. पण अेम थयेली मिलकत उपर कोईनु हुकमनामुं थयुं हशे. तो ते नीवाडो पुरो थया सिवाय आ नियम लागु पडनार नथी.

२४५. करजदार तरफ सरकार अथवा शाहुकारनुं लेणुं हशे तो कुटुंबनी भिन्न हरकतथी पोषणनी आ अधिक पुरी थतां वधारो हशे तेमांथी प्रथम सरकारनुं वसूल थया पछी रहेशे ते मिलकत उपर शाहुकारना रूपीआ वसुल थशे.

२४६. प्रतिवादी पोतानी माल मिलकत वाहीने पैसो

न आपवा वास्ते हुरियाद थया पछी अथवा फेंसलो थया पछी छुपावा शे अने ते वादी देण्दारनी साबित करी आपशे तो ते मिलकतनी विष य प्रमाणे तजवीज करी छुपावेली मिलकत विशे हुजुरमां अरज क रीने हुकम थशे ते प्रमाणे प्रतिवादीनो दंड करवो.

२४७. हुकमनामुं बजवावाना काममां बजवनार कामदारने कोई माणस बुरशपणे अथवा अडकाव करशे तो तेने दंड रु. ५० सुधी अथवा एक मासनी केद करवी. पण कदापि तेमां गुन्हानुं काम थयुं ह शे, अथवा गुन्हो करवामां सामिल हशे तो तेने तजविज माटे फोजदा रीमां मोकली देवो जोईये.

२४८. हुकमनामुं बजवनार कामदारे त्रण त्रण महीने दरजा स्त केटली आवी, तथा फेंसल केटली थई, तथा बाकी केटली रही, ते कारण सहीत पत्रक तैयार करी हुजुर फेजगजुरमां समजाववुं.

अमलमां लाववा बदल दरजास्ती नी मुदत बाबत.

२४९. जे बाबतनो फेंसलो थयो ते बाबतनी फरियादी ने जे मुदत तेटलीज मुदत हुकमनामुं अमलमां लाववानी दर जास्तने निचे लख्या प्रमाणे लागु पडशे.

१ प्रथम दरजास्तने दीधाानी तारीखथी.

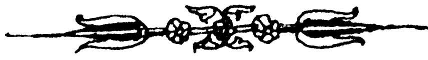
२. दरजास्त थई हशे ने अमल नहीं थयो होय तो छेवट नी दरजास्तनी तारीखथी.

३ हुकमनामामांथी कांई वसुल मळेलु हशे ते वसुल नी तारीखथी.

सदर्हु मुद्दतमां हंसलो अमलमां लाववो. पण योग्य कारण-

थी मुद्दत गुजरी गइ होय तो जे कारण दूर थयानी तारीखथी स-

दर मुद्दत प्रमाणे अमलमां लावया काइ हरकत नथी.

बाब ७मो.

बीजा दावानी फरियाद केटली मुद्द-

तमां करवी ते बाबत.

२५०. खत वगेरे लखेला दस्तावेजनी रूएथी दावो होय ते द-

स्तावेजनी तारीखथी आठ वर्ष सुधीमां फरियाद चालशे. अने क-

दापि ते दस्तावेज निषे देणदारे वसूल जरी आप्युं होय अथवा ते

खत पेटे आपथानी चीठी पत्री लखी आपी होय तो ते तारीखथी मुद्दत

गणाशे.

२५१. खातानी रूएथी दावो होय तेनी फरियाद छ वर्ष सुधी

चालशे. ने कदापी ते खातामां देणदारे सामा दस्त खतथी बाकी का-

ढी आपी होय अथवा कांइ वसूल आप्युं होय तो ते तारीखथी मु-

द्दत गणाशे.

२५२. जे मिलकत सालमां लखेली होय तो ते लखावी ले-

नारो फरियाद वीस वर्ष सुधीमां करशे तो चालशे. ने मुद्दत वसु-

लातनी छेली तारीखथी गणाशे.

२५३. घ्याणे मुकनारे जे मुद्दत लखी आपी होय ने ते लेना-

रना कबजामां होय तो ते बाबत आ स्वस्थानना रिवाज प्र-

माणे ते बाबतना दस्तावेजमां लखेली मुद्दत पुरी थया बाद न्या-

રે છોડાવવા જાય ત્યારે છુટી શકે પણ હવેથી લખેલી મુદત પુરી થયાપછી સાઠ વર્ષ સુધી તે છુટી સકશે તે પછી છુટી સકશે નહીં.

૨૫૪. ખેતર બાબતમાં સરકારી હક કોઈ પ્રકારનો પણ જેનાઉપર રહેલો છે તેના વાસ્તે છોડાવવું વા ફેર બદલ કરવું એ રૈયતનું પોતાનો અખ્તિયાર છે. એના વાસ્તે આ કાનૂનની કલમોં લાગુ નહીં થશે. ને તે સિવાયને વાસ્તે ખેતરને સારૂ મુદત લખી આપેલી હોય તે મુદતથી ત્રીસ વર્ષ સુધી ચાલશે.

૨૫૫. વારસાના મલમ હક સ્થાવર જંગમ મિલકત ઊપર હોય તે સ્થાવર મિલકત બાબત વર્ષ બાવીશ ને જંગમ મિલકતને વાસ્તે વર્ષ સોળ સુધી ફરિયાદ ચાલશે. ને તે મુદત દાવો ઉત્પન્ન થયાની તારીખથી ગણાશે.

૨૫૬. દીવાની અદાલત તરફથી લોકોને સમજણ આપવી તથા ઠરાવનામાં કરી પ્રસિધ જગાએ લગાવવાં કે ઊપરની મુદત પહેલાંની હરેક જાતનું લેણદેણ હશે તે આસામીએ આજની તારીખથી એક વર્ષની અંદર ફરિયાદ કરી પોતાની સાબિતી બતાવવી. તો તેનો રસ્તો જુની રીત પ્રમાણે પંચથી અથવા જ્યુરીથી કરવામાં આવશે. આ મુદત ગુજરે તેથી ફરિયાદ સંભળાશે નહીં. ને એવા લેણાના નિકાલમાંથી સરકારી હક જુની રીત પ્રમાણે લેવાશે.

૨૫૭. ફજાઉ ઝાડની ઊપજના હક બાબતનો દાવો હોય તો એક વર્ષ સુધી ફરિયાદ ચાલશે.

૨૫૮. નાતના કજીઆ તથા લગ્ન સંબંધી વગેરે કોઈ પ્રકા-

રના નુકશાનીના દાવાની ફરિયાદ કરવી હોય તો તેની ફરિયાદ બે વર્ષ
સુધી ચાલશે.

૨૫૯. સરકારમાં ફરિયાદ કર્યા અથવા પંચની તરફ પક્ષકારે
દાવા વિશે લખીને કબૂલત આપ્યા ઉપરથી પંચોએ પંચાત કરીને ફેંસ
લો કર્યો હશે તો તે પંચના ફેંસલા ઉપરથી માગવાનો હક ઉત્પન્ન થયો
હશે તે તારીખથી અથવા વસૂલ આવ્યું હશે તે તારીખથી અથવા
પંચની તરફ દાવાના કામ વિશે સ્પષ્ટ કબૂલત લખી આપ્યા છતાં ફેં
સલો નહીં થયો હોય તો તે કબૂલાતની તારીખથી ને પ્રકારે મૂળ દા-
વો હશે તે બાબત ને મુદત કરી છે તે મુદતમાં ફરિયાદ ચાલશે.

૨૬૦. દાન, વેચાણ, બક્ષિસ, આપેલી માલ મિલકત કબજામાં થ-
ઈ નહીં હોય અને તે બાબત લેખ પણ ન હોય અને તે લેવા બદ-
લ ફરિયાદ કરવી હોય તો તે મિલકત સ્થાવર હોય તો ત્રણ વર્ષ,
ને જંગમ હોય તો એક વર્ષ સુધી ફરિયાદ ચાલશે.

૨૬૧. પોતાની માલકીની સ્થાવર મિલકત બીજા માણસે
કોઈને અજાણે બક્ષિસ, દાન, વિક્રી, આપી હોય તે રદ્દ કરવાને
માગવા બાબત તથા માગી લીધી, અથવા માગી ન આપતાં દ-
બાવેલી સ્થાવર મિલકત લેવા વિશે ફરિયાદીનું કારણ ઉપસ્થિત
થયા પછી વીસ વર્ષ સુધી કરવી.

૨૬૨. થયેલાં હુકમનામાં અમલમાં આણવાના કામમાં બી-
જાની મિલકત વેચાઈ ગઈ હોય તો તે સ્થાવર મિલકત માલકી-
નો હક માગવા બદલ ત્રણ વર્ષ સુધી ફરિયાદ કરવી. ને વેચા
એલી મિલકત જંગમ હોય તો તેની કિંમત લેવા બદલ એક વર્ષ

सुधी फरियाद चालशे.

२६३. ज्यारे कोई बाळक किंवा घेलो होय तेने पाळन करनारे फरियाद करी न होय तो बाळक वीस वर्षनो थये थी, अने घेलो शाणो थया पछी त्रण वर्ष सुधी फरियाद सांभळशे. अने ते दरमियान कदापि ते मरी गयो तो तेना वारसे एक वर्ष सुधी दावो करवो जोईये. अने जेज राय जे माणस उपर फरियाद करवानी होय ते बाळक किंवा घेलो होय तो तेने पण लागु पडशे परंतु देणदारनी माल मिलकतनी फरियाद तेना पाळन करनार उपर चालशे नहीं.

२६४. फरियादी काढी नाख्या पछी फरी दावो करयो होय अने तेनी मूळनी मुदत रही न होय कींवा थोडी रही होय त्यारे ते फरियादी काढी नाखयानी तारीख पछी त्रण महीना सुधी करवो. परंतु ते दावानी मूळनी मुदत बाकी होय तो ते मुदतमां फरियाद करे तो चालशे.

२६५. मरनारना वारस पण बाबत तकरार चालतां थकां वारस मुकरर थईने तेने दाखलो मल्याना दरमियानमां मरनारनुं लेणुं लेवा अथवा माल मिलकत संबंधी फरियाद करवानी मुदत पुरी थई होय तो वारसानो दाखलो मल्यानी तारीख पछी एक वर्षनी मुदत सुधी मरनारना वारसे सहकू फरियाद करी होशे तो चालशे.

२६६. नादारीनो दावो चलाववानी रज मळयानी बाबत अरज कर्या उपर नादारीनी तजवीज पुरी थईने हुकम मल्या दरमियान दावो करवानी मुदत पुरी थाय तो तेणे ते हुकम मल्या

પછી ત્રણ મહીના સુધી દાવો કરવો.

૨૬૭. સદરહૂ જે મુદતો નમુદ કરી છે તે સિવાય બિજા પ્રકારની ફરિયાદ હોય તો કારણ ઉત્પન્ન થયા પછી ત્રણ વર્ષ સુધી ફરિયાદ કરવી.

ભાગ ૮ મો.

અપિલ બાબત.

૨૬૮. દિવાની અદાલતમાં થયેલો ફેસલો વાદી કીંયા પ્રતિવાદીને અથવા ઊભયને મંજુર ન હોય ને અપિલ કરવી હોય તો તેણે ત્રીસ દિવસમાં ન્યાયાધિશીમાં અપિલ કરવી જોઇયે.

૨૬૯. કોઈ દાવામાં એકથી અધિક વાદી પ્રતિવાદી હોય અને તે કામનો છેવટ ફેસલો સરવેને સરખો લાગુ થયો હોય તો તે સઘળા હુકમનામા ઉપર વાદી પૈકી અગર પ્રતિવાદીમાંથી કોઈ એક અપિલ કરી હશે તો ચાલશે.

૨૭૦. અપિલ કરવાની મુદત વહી ગઈ હોય તો અપિલ લેવા રોનકી મુદત ગયાનું કારણ કાંઈ પણ યોગ્ય હોય અથવા અપિલ લેવા બાબત કાંઈ ખાસની આધાર દેખાડે તો અપિલ લેવામાં આવશે.

૨૭૧. અપિલની અરજીમાં જે ફેસલા ઉપર અપિલ કરવાની હોય તે ફેસલાનો નંબર ને કી અદાલતમાં ક્યારે થયેલો અને તે રદ કરવાનું કારણ તથા પહેલા ફેસલામાં કાય મંજુર ન હોય તે બાબત દાવાનો આંકડો લખવો. તથા તે અરજી બરાબર

અસલ ફેંસલાની મળેલી નકલ ન્યાયાધિશની સહી વાળી રજુક-
રવી જોઇયે.

૨૭૨. મૂળ ફરિયાદીનું સ્વરૂપ વિરૂદ્ધ અથવા બીજી કાંઈ ન-
વીન તકરાર અપીલ અરજીમાં લખી હોય અથવા મનમાં જણાય
તેવો નીરોપયોગી મજમુન લખ્યો હોય તો અરજી નામંજુર કરી
બીજી અરજી આપવા બાબત હુકમ કરવા અપીલના કામદાર મુ-
ખ્તિયાર છે.

૨૭૩. અપીલ અરજી દાખલ થાય તે અનુક્રમે ફાઈલ
બુકમાં નોંધી તે ઊપર અંક ઘાલવો. અપીલ અરજીની ફાઈલબુ
ક છેવટ આંક ૨૨નો નમૂનો છે તે પ્રમાણે રાખવી.

૨૭૪. હુકમનામાની નકલ મળવા અપીલ કરનારે દરખાસ્ત
આપ્યા પછી નકલ આપવામાં અદાલતની તરફથી જેટલા દિવસ
ની ઢીલ થશે તેટલા દિવસથી ઊપરાંત એક મહીનાની મુદત ગ-
ણવામાં આવશે.

૨૭૫. હુકમનામાની નકલ મળવાની પક્ષકારે લખેલી દ-
રખાસ્ત આપ્યા પછી નકલ આપવામાં દસ દિવસથી વધારે ઢીલ
કરવી નહીં.

૨૭૬. અપીલની અરજી દાખલ થયા પછી જે ઊપર અપીલ થઈ
તેને સમન્સ કરવો. અને તે અવલ કામમાં સમન જારી થવા બાબ-
તની રીત ઠરેલી છે તે પ્રમાણે બજાવવો.

૨૭૭. અવલ કામમાં કામ ચલાવવાના સધા નોટીસ કરવા
ના નિયમ આ રિસાલામાં પ્રથમ લખ્યા છે તેમાંથી અપીલમાં

લાગુ પડશે, ને બાબત તે પ્રમાણે વર્તણુંક કરવી જોઈયે.

૨૭૮. જે અદાલતમાંના ફેંસલા ઊપર અપિલ થઈ હોય તે અદાલતમાંથી અપિલના કામદારે અસલ કામ મંગાવવું. ને તે તેણે મોકલવું અને કાગળ પહોંચ્યા પછી અપિલ કામદારે પાવતી આપવી.

૨૭૯. પ્રતિવાદી અપિલ કરે તો તેની પાસેથી અસલ હુકમનામા પ્રમાણે માલ જામિન લેવા એવું વાદીએ જાહેર કર્યું હોય તે પ્રમાણે જામિન લઈ કામ ચલાવવું. જામિન ન આપે તો જામિન આપવા બાબત પંદર દિવસની મુદતની નોટીસ આપવી. તે મુદતમાં માલ જામિન ન આપે તો તેની અરજ ફાઈલમાંથી દૂર કરવા અપિલના કામદાર મુખ્તિયાર છે. અપિલ કરનારા એ માલ જામિન ન આપવા જોગ હોય તો તેણે સરકારમાં જાહેર કરવું. અને સરકારને યોગ્ય લાગ્યે તો જામિન ન લેતાં કામ ચલાવવાનો હુકમ કરશે.

૨૮૦. જે ઊપર અપિલ થઈ તે હાજર થયો એટલે તેણે માગ્યાથી પ્રથમ અરજની નકલ લઈ આપવી અને તેણે ત્રણ દિવસમાં અપિલ અરજનો જવાબ આપવો.

૨૮૧. જે ઊપર અપિલ થઈ છે તેનો જવાબ દાખલ થયા ઊપર અથવા તે હાજર ન થવાથી જે નોટીસ કરવામાં આવેલી હોય તેની મુદત થઈ રહ્યા ઊપર ચોકશીની તારીખ નિમવી અને તે ખદલ પક્ષકારને ખબર આપવી.

૨૮૨. નિમેલા દિવસે અપિલ કરનાર અથવા તેનો વકીલ હા-

જર ન હોય તો એક તરફી કામ ચલાવવું.

૨૮૩. અપિલ કરનારાએ જામિન ન આપ્યા મૂળે અથવા તેણે ગે-રહાજર થયા મૂળે અપિલ અરજી ફાઈલમાંથી દૂર કરી હોય તો ફાઈ-લમાંથી દૂર કર્યા પછી પંદર દિવસમાં હાજર ન થયાનું યોગ્ય કાર-ણ બતાવવું. અગર જામિન આપે તો પછી તે અરજી ફરીને ફાઈ-લ ઊપર લેવી.

૨૮૪. અવલ કામમાં દસ્તાવેજ કિંવા સાક્ષી પુરાવા આપવા રહ્યા હોય તો તે લેવા બાબત પક્ષકાર અરજ કરે તો અપિલના કામદારે યોગ્ય માલમ પડી આવે તો પુરાવો લેવો. તેવું જ અમુક દસ્તા-વેજ અથવા સાક્ષી લેવાથી ઈનસાફ બરો થઈ શકશે એવું કામદાર-ની નજરમાં આવે તો તે સાક્ષી લેવા. અથવા તે દસ્તાવેજ મંગાવ-વા તેને અધિકાર છે. અને તે બાબત ખર્ચ યોગ્ય દેખાય તે પ-ક્ષકાર પાસેથી લેવું.

૨૮૫. અવલ કામમાં પ્રતિવાદી બોલાવતાં ન મળ્યા મૂળે અગર નોટીસ થયા છતાં હાજર ન થયા મૂળે એક તરફી ફેંસલો થયો તે ઊપર પ્રતિવાદીએ અપિલ કર્યા છતાં ખર્ચ પડશે. ને તેણે ગે-રહાજર રહેવાનું યોગ્ય કારણ ન દેખાડ્યાથી તે કજિયામાં જીત્યા છ-તાં પણ બીજા પક્ષકાર પાસેથી ન મળતાં તેના અંગ ઊપર પડશે.

૨૮૬. અવલ અદાલતમાં થયેલા દાવા વિષે ગેરરીતે ફેંસ-લો થયો એમ તપાસમાં જણાયે જેની અપિલ ઊપરથી તે ફેંસલો ફરી શકે છે તેને અપિલ કરવાની જરૂર ન હોવાના કારણે તેની અ-પિલ ન હોય તો તે ફેંસલો અવલ અદાલતમાંથી દૂર કરવો જોઈયે.

૨૮૭ અપિલના કામદારે રાજીનામાં થયાં હોય અને ફેંસલ માંથી કાદીનાઓથા લાયક કામ હોયતે આપ અખ્તિયારીથી ફેંસલ કરવાં.

૨૮૮. અપિલના કામદારે નિમેલા દિવસે પોતે કામ તપાસવું. અને મુકદમામાં પોતાનો શો અભિપ્રાય છે તે લખવું. અને તે અભિપ્રાય પ્રમાણે ફેંસલ કરવાને બન્ને પક્ષકાર ખુદ હાજર રહી તેમને કબૂલ હોય તો તેમની સહીઓ લેઈ તે અભિપ્રાય પ્રમાણે ફેંસલો કરવો જોઈયે. પણ પક્ષકાર નારાજ હોય અથવા એક પક્ષકાર હાજર ન હોય તે કામ અપિલના કામદારે હજુર રજુ કરવું. પછી ખાસ સલાના અનુમત્તે હજુરથી ફેંસલો થશે તે છેવટ સમજવો.

૨૮૯. અપિલનો ફેંસલો થયા પછી અથવા તે અમલમાં લાવ્યા પછી કાંઈ યોગ્ય કારણ હોય તો જાહેર થયા દિવસથી છમહીના અંદર પક્ષકાર અરજ કરશે તો તપાસ થઈ યોગ્ય જણાયે પ્રથમનો ફેંસલો ફરશે. પણ તપાસમાં પ્રથમનો ફેંસલો બહાલ રહી વિના કારણે અરજ કરી એમ નજરમાં આવશે તો અરજ કરનારનો ગુનાસાબ્ત દંડ કરવામાં આવશે.

૨૯૦ અપિલની અરજ અદાલતમાં દાખલ થઈ એટલાજ કારણવાસ્તે થયેલા હુકમનામાની તામિલ બંધ કરવી નહીં. પરંતુ વ્યાજબી લાગે તો ઊપરની અદાલત તામિલ બંધ કરી શકે છે.

૨૯૧. અપિલની મુદત વિત્યા અગાઉ હુકમનામાની તામિલ કરાવવી હોય તો જે પક્ષકારના લાભમાં ફેંસલો થયો છે. તે સખ્સ પાસેથી અપિલનો તપાસ થતાં મુકદમો ઉથલે તો તેમણેલી

મિલકત પાછી આપવાનો જામિન લેવો.

ભાગ ૯મો.

નાદારીમાં અરજ લેવાબાબત.

૨૯૨. કોઈ માણસને નાદારીમાં ફરિયાદ કરવાની પરવાનગી માગવા વિશે જરૂર હોય તો તેણે તે બદલ એક અરજ લખીને અદાલતમાં આપવી. તે સાથે તે માણસના સ્થાવર જંગમ માલ હરો તેની કિમતની અજમાશે સુધાંતની યાદ કરી આપવી જોઈયે. અને તેમાં પ્રતિજ્ઞા પૂર્વક એવો કરાર કરવો જોઈયે કે આ મિલકત સિવાય બીજું મારી પાસે કાંઈ નથી. અગર જાહેર થશે તો સરકાર જે શિક્ષા કરાવશે તે કબૂલ કરીશ.

૨૯૩. સદરહૂ અરજ સ્ટામ્પની જગે નિમેલા કાગળ ઉપર કરવા જરૂર નથી. અરજદારને જે માણસ ઉપર ફરિયાદ કરવાની હોય તેનું નામ તથા તપસિલવાર કેઈ પ્રકારે કેટલી રકમનો દાવો કરવાનો છે તે પણ તે અરજમાં લખવું જોઈયે.

૨૯૪. સદરહૂ કલમો પ્રમાણે અરજ અદાલતમાં દાખલ થયા પછી ન્યાયાધિશે તે ફરિયાદ પોતાની અદાલતમાં ચાલવા લાયક હોયતો અરજદાર પોતાની નાદારી સિદ્ધ કરવાને જે પુરાવો આપે તે લેવો ને જરૂર જણાય તો અરજદારને પુરશીશ કરી જવાબ લેવો અરજદારને રહેવાના ઠેકાણાથી બીજી અદાલતમાં અરજ થઈ હોય તો જ્યાં અરજદાર રહેતો હોય તે ઠેકાણાના અમલદાર તરફથી ચોકશી કરાવવી.

२९५. न्यायाधिशने जेम लणाय के अरजदारे चाकरीमां कुरि याद करवा माटे कपट बुद्धिथी पोताना मालनी कांई अफरातफरी करी छे जेवां कारण होय अथवा अरजदार पोतानुं नादारी पणुं साबित न करी शके तो ते अरज रद करवी.

२९६. चोकशीमां अरजदार नादार लणाई आवे तो विरुद्ध पक्षकारने अरजदारनुं नादारपणुं सिद्ध करवा माटे जे कनोटीस छेपटमोडला आ-र ड ना नमूना प्रमाणे आपवी. तेनी मुदत पंदर दहाडाथी ओछी ने जेक महीनाथी वधारे न जोईये.

२९७. ते नोटीस समननी रीत प्रमाणे बजववी. विरुद्ध पक्षकार नोटीसने न लेगो थाय तो तेना लेगो रहेनार घरनुं सुज्ञान माणस अथवा तेना चाकरने आपवी. ने ते न होय तो तेना रहेवाना घरने चोटाडवी. ने ते नोटीसनी नकल साथे पहोंचाडनारनी अरज लेवी. अेटले ते नोटीस बजवी जेम समजवुं.

२९८. विरुद्ध पक्षकार हाजर थया पछी अरजदारनी अरजने तेणे मिसकतनी अरज आपी होय तो ते पक्षकारने देखाडीने तेनी मरज होय तो नकलो करी लेवा देवी. अने ते पक्षकारे अरजदार नादार नथी अेवुं सिद्ध करवा माटे जे पुरावो आपवानो होय ते नोटीसनी मुदतमां आपवो जोईये. पण जेवुं योग्य कारण होवे कांई चोकशी करतां जास्ति दिवस लागशे तेवी अरज करशे तो कामदारे मुदत वधारवी जोईये.

२९९. सदरहु प्रमाणे नोटीस विशे अमलमां आव्या छतां विरुद्ध पक्षकार हाजर नहीं थाय अथवा हाजर थईने अरजदार

નું નાદારપણું સાબિત નહીં કરી આપે તો ન્યાયાધીશે તે ફરિયાદી નાદારીમાં દાખલ કરવી જોઈયે. પણ સદહૂ હુકમ ઉપર એક મહીના-માં અપિલ આઠ આનાના સ્ટામ્પની જગે નિમેલા કાગળ ઉપર કરશે તો ચાલશે. અને અપિલમાં નાદારીની ફરિયાદ ચાલનારી નથી. એવો ઠરાવ થશે તો ખર્ચના પૈસા ફરિયાદ કરનાર પાસેથી લેવાશે ન આપે તો તેની અરજ ફાઈલમાંથી દૂર કરવી.

૩૦૦. ચોકશીમાં અરજદાર નાદાર છે અથવા જે મિલકત તેને બતાવી તે કરતાં વધારે મિલકત તેની પાસે છે એવું સાબિત થયે તેને ખોટી પ્રતિજ્ઞા કર્યા બદલ શિક્ષા થવા માટે ફોજદારી અદાલતમાં મોકલી દેવો જોઈયે.

૩૦૧. અરજદારને નાદારીમાં ફરિયાદ કરવાની પરવાનગી થયા પછી તેને ખર્ચ પડ્યા સિવાય કામ ચાલશે.

૩૦૨. નાદાર ફરિયાદીને પોતાનું કામ ચલાવવાને વકીલ નમળતો હોય ને તે અરજ કરતો હોય તો ન્યાયાધીશની નજરમાં આવે તે વકીલને પૈસા અગાઉ લીધા સિવાય કામ ચલાવવાનો હુકમ કરવો.

૩૦૩. નાદારીમાં થયેલી ફરિયાદીમાં છેવટ ફેંસલો થયા પછી વાદી નાદાર હોય નહીં તો તેને જે પૈસો સદહૂ ફરિયાદીમાં ખર્ચ કરવો પડત તેટલો વકીલની ફી સુધાંત હુકમનામામાં આકાર કરવો જોઈયે. પ્રતિવાદી ઉપર દાવો સાબિત થયો હશે તો તેની પાસેથી ખર્ચના રૂપિયા વસૂલ લેઈ નાદાર તરફથી વકીલ હોય તો તેની ફી તેને આપી બાકીનો અથવા સરકારમાં જમે કરવો અને કદાપી દાવો

जुठो पडे तो वादी नादार ठरे त्यारे तेनी पासे लेवो जोईए. फकत खर्च वास्ते केद करवो नहीं ने सरकारी खर्च पहेलुं वसूल लेवुं जोईए. ते पछी प्रतिवादीनुं वसूल थशे.

३०४. कदापि कोई प्रतिवादी नादारीमां फरियाद संबंधी काम चलाववा ईच्छा राखशे तो तेने पण उपरना नियम लागु पडशे.

३०५. थयेला हुकमनामा उपर वादी अथवा प्रतिवादी नादारीमां अरज करवाने अथवा जवाब देवाने चहाशे तो तेने सदर्हु लख्या प्रमाणे सदर्हु न्यायाधिकारीमां अरज करवी जोईए. अने अरज कर्या पछी तेणे नादारीनी चोकसी पोताना हजुर अथवा अरजदार रहेतो होय त्यांनी अदालत मारफते करावकी. ते तजवीज माटे अवल अदालतमां नादारीनी तजवीज बाबत जे नियम लख्या छे ते लागु पडशे.

३०६. नादारीनो पुरावो न आप्या कारणे अथवा नादार छे तेवुं साबित थयाना कारणे नादारीनी अरज रद थई हशे तो फरीथी तेनी फरियाद अथवा जवाब नादारीमां लेवा विशे अरज योग्य आधार सिवाय सांभळवामां आवशे नहीं.

३०७. आ कानूननी कलम २५ मां लखेली वस्तु सिवाय वधारे मिलकत फरियादना खर्च करवा जेटली अरजदार पासे नहीं हशे तो ते नादार छे, एम समजशे.

भाग १०मो.

वारसाईना दावा बाबत.

३०८ कोई माणसने मरनारनी मिलकतनी मालकी वीशे वारसाईनो दावो मळवा बाबत अरज करवानी होय तो ते मिलकत जे अदालतनी हदमां होय ते अदालतमां करवी. मिलकत परहदमां होय तो जे अदालतना ताबामां मरनार गत्त थयो हशे ते अदालतमां अरज करवी जोईये.

३०९. सघळी अरज आपवी ते अरजदारे स्वतः अथवा मुख्तियार अगर वकील मारफते आपवी. ने ते अरज दावा प्रमाणे स्टांपनी जगो निमेला कागण ऊपर जोईये. कदापि दावा करतां कागण ऊपर जास्ति मिलकत मालूम पडे तो स्टांपनी जगो निमेला कागणना निबंधप्रमाणे कुरियादीना कागण जरल ओछी किंमत पडेली जरी आपवी पुरी.

३१०. अरजदारे अरज आपी अेटले न्यायाधिशे छेवट आंक ४ नो नमूनो जोडेलो छे ते प्रमाणे फाईल जुकराजी तेमां नोंधी ते ऊपर अनुक्रमे आंक नाखवो. अने अरजदार सिवाय बीजो कोई वारस होय तो तेणे हाजर थवुं. अेवुं अेक जाहेरनामुं छेवट आंक २४ जोडेला ना नमूना प्रमाणे प्रसिद्ध करवुं. आ जाहेरनामानी मुदत छेवट अेक महीनानी जोईये. ने जाहेरनामानी अेक नकल मरनारने घेर अथवा ज्यां रहेतो होय त्यां, ने बीजुं प्रसिद्ध ठेकाणे चोटाडवुं. ने अेक नकल मुकदमामां राखवी.

३११. जाहेरनामानी मुदतमां बीजो कोई वारसदार उत्पन्न थाय तो तेणे पोतानो वारसो केवी रीते छे ते विषे पोतानी हकीकत दावा प्रमाणे स्टांपनी जगे निमेला कागळ ऊपर अरज आपीने जाहेर करवुं.

३१२. जाहेर नामानी मुदत गुजरे तजवीजनो दिवस मुकरर करवो. ते दरमियान जे वारस पुरावो नही आपे तेनी अरज काढी नाखवी अने जे वारस आपे ते सघळाने तजवीज पुरी थया पछी शास्त्रने नाती चाल ने रीवाजने अनुसरीने जे नजदीक वारस ठरे तेनो दाखलो आपवो. अने जेनो वारसो खरो न ठरे तेनी अरजियो रद करवी. आ ठराव उपर कोई नाराज थाय तो तेणे अपील अदालतमां आठ आनाना कागळ उपर अरज करवी, एटले तपास थशे.

३१३. वारसाईनो दाखलो मागनार कोई नादार होय त्यारे तेने नादारीनो नियम लागु पडशे.

३१४. दाखला आपवानो सरकारी स्टांपनी जगे निमेला कागळ उपर ठरावेला भागनो रजु करे ते उपर दाखलो लखी आपवो.

३१५. जेने दाखलो मळे ते मरनारनो वारस खरो छे एवुं समजवुं ने ते मरनारनी माल मिलकतना वहीवट करवानो हक छे. परंतु दाखलो लेनारथी बीजा कोई नजदीकना वारस जाहेरनामानी मुदतमां अरज करी शक्यो होय त्यारे दाखला लेनारा उपर दीवानीमां फरियाद चालशे.

३१६. ज्यारे सरकार विना बीजाना कबजामां मरनारनी मिलकत होय ने ते घरमेळे न आपे त्यारे ते लेवा बाबत दाखला लेनाराए ते उपर दीवानीमां फरियाद करवी जोइये एवा प्रकारे जेने मिलकत मळे तेना उपर उपरनी कलमो प्रमाणे कुडक वारसने दावो करवामां हरकत नथी.

३१७. वारसाई बाबत जेना उपर दावो करवो होते माण-

सना कुजन्नमां मरनारनी मिलकत होयते सरवे भागयानी कुरि-
याद करवी जोइये.

जाग ११मो.

कीयुं करज कोण आपे ते बाबत.

३१८. घणाओ मळीने अथवा एक एकने येयाण थया पेहे
ल कुटुंब पोषण सारु करेलुं करज कुटुंबीनो वहेवार जेनारो पुरु
ष कुटुंबीओ पासेथी मजमुनि मिलकतमांथी आपावे.

३१९. (मदीरा) दारूबाज, (स्त्रि) रंडीबाज, (ध्रुत) घान
धर्म नही एवा कृत्यमां आपेलुं. ए बाबतनुं देणुं होयतो क-
रज करनारनी मिलकत नहोयतो यारस ऊपर दावो नथी.

३२०. ने जतनी स्त्रि अथवा स्वतः व्यवहार करनारछे तेनुं
करज तेनी पासेथी अगर वारस पासेथी अगर माल मिलकत-
मांथी आपावुं.

३२१. कुटुंब पोषण वगरनुं बाईडीओ करेलुं करज वरने, तथा
वरे करेलुं करज स्त्रीने, ने पुत्रनुं करेलुं करज माबापने आपवुं न
थी. पण तेनी मिलकत तेणे लीधी होय तो.

३२२. जे वारसदारे मरनारनी मिलकत लीधी तेणे मरना
रनुं करज व्याज सुधांत आपवुं जोईये. मात्र मरनारनी मिलकत
न होय तोपण दीकराओ व्याज सुधांत, ने पौत्राओ मुदल आपवुं.

३२३ हाजर जामिने जेनो हाजर जामिन थयो तेने हाजर करयो.
नेन करे तो सरत प्रमाणे तेनी पासेथी रुपीआ अपाववा.

૩૨૪. માલ જામિન થયો હોય તેણે શાહુકારનું કરજ વ્યાજ સુધાંત આપવું. માલ જામિને તારણ ન લીધું હોય તો તેના દીકરા પાસેથી મુદલ માત્ર અપાવવું.

૩૨૫. એકથી અધિક જામિન હોય તો તે સરવેની પાસેથી ભાગ પ્રમાણે અથવા સરત હોય તો તે પ્રમાણે શાહુકારનું કરજ અપાવવું.

૩૨૬. જામિનીએ શાહુકારને જે કરજ કુળની વતી આપ્યું હોય તેની ફરિયાદ કરી હોય તો કુળની પાસેથી મળે.

૩૨૭. એક ઘર એકને ત્યાં ગીરવી છતાં બીજાએ ખરીદ કર્યું તો પણ જ્યાં સુધી ગીરવીની રકમ આપી નથી ત્યાં સુધી ઘરગીરોની જવાબદારીથી છુટતું નથી.

૩૨૮. ગુમાસ્તાએ શાહુકાર પાસેથી પોતાના માલીકને વાસ્તે કરજ કર્યું હોય ને તે જતે આપવાનો કરાર કીધો નહી હોય તો તે બાબત માલિકને જવાબ દેવો જોઈયે.

૩૨૯. મ્હોંનાં સટ્ટાં, જુગાર, સરત, કુનીતિમાં જીતેલું ધન લેવા બાબતમાં ફરિયાદ ચાલતી નથી.

ભાગ ૧૨મો.

વ્યાજ બાબત.

૩૩૦. શાહુકાર તથા કુળની રજામંદીએ વ્યાજનો કરાર કર્યો હોય તે પ્રમાણે વ્યાજ અપાવવું. પણ એક રૂપીઆથી વધારે વ્યાજ આપવાનો કરાર કર્યો હોય તો તે વધારે વ્યાજ અપાવવું નહી.

३३१. करार न होय त्यारे प्रथमना वहेवार संबंधी व्याज नो दाखलो होय ते प्रमाणे अगर न होय तो चार आना प्रमाणे अपाववुं.

१. रोकडु करज आपेलानी रकम होय तेनुं व्याज आपी तारीखथी.

२. उछीती आपेली रकमनुं व्याज छ महीना पछीथी.

३. करायेला अवेज माग्याथी न आप्यो होय ते माग्यानी तारीख पछी.

सदरहू तारीखे व्याज गणवुं.

३३२. करार न होय तो व्याज आपवुं नही. ते बाबत नीचे प्रमाणे.

१. वेचाथी आपेली जणसनुं मूल.

२. चाकरीनो पैसो.

३. कोई प्रकारनुं नुकशान.

४. कोरट संबंधी खर्च बदल मुकरर करेलुं धन.

५. अनधीकारी पासेथी लीधेलुं पाछुं आपवा जोगधन.

६. अजोग सबबथी मेळवेलुं परत थवा जोगधन.

सदरहू प्रकारना पैसा अपाववा मुदत करी होय तो ते दिवसाथी ते मीति पछी कलम ३३० प्रमाणे व्याज मळशे.

३३३. उत्पन्न दार मिलकत तारण मुकी लीधेला करजमां उत्पन्न व्याजना बदलामां आपवानो करार होय त्यारे ते अपाववुं. ने व्याजनो करार न होय त्यारे मिलकतनुं उत्पन्न व्याजना बदलामां लेखी जावने मळे. परंतु ते पेदाश आपवानी रकममांथी कलम ३३० प्रमाणे व्याज गणतां ते मुडीथी अधिक होय तो ते

મુદીના આકાર કરતાં વધારે હોય તેટલું વ્યાજ બક્તિ મુદ્દલથી અપાવવું જોઈયે.

૩૩૪. વ્યાજનો આકાર કરી અપાવવું તે મુદ્દલથી વધારે અપાવવું નહિ.

૩૩૫. કુલ પૈસા આપતાં થકાં શાહુકાર ન લેતો તેટલી રકમનું વ્યાજ તે મિતિથી બંધ થશે.

૩૩૬. ધારામાં જે રકમ પ્રતિવાદીની રજુવાતે અથવા સહીથી નક્કી થઈ હોય તે મુદ્દલ સમજીને તે રકમનું વ્યાજ સરકારી તે અથવા કરાર કીધા વહીવટ હોય ત્યારે બાંધ્યા મુદતની રીતે અપાવવું. પરંતુ વસૂલની રકમનું વ્યાજ વસૂલની તારીખ પછી બંધ કરવું જોઈયે.

૩૩૭. અજાણે મુકેલો માલ કરાર સિવાય વાપરે તો તેને વ્યાજ ભ-ણનાર નથી.

બાબ ૧૩ મો.

પરચુરણ બાબત.

૩૩૮. કોઈ સખ્સનું નીર્વંશ થાય તેની જે મિલકત હશે તે લાયક થનાર સખ્સના ત્રણ પુરુષ એટલે ત્રણ પુસ્ત સુધીમાં જે પિત્રાઈ હશે તો તે મિલકતનો તેનો પુરો હક છે જે વિષે ફરિયાદ થશે તો તેના ઊપર ફી વગેરે આ કાનૂનમાં લખ્યા નિયમ લાગુ થશે પણ ત્રણ પુસ્ત ઊપરનો પિત્રાઈ ફરિયાદી હશે તો તેને જરી મિલકતમાંથી પાંચ પુસ્ત સુધીના તે બાર આની ને સાત પુસ્ત સુધીનાને આઠ આની. ને નવ પુસ્ત સુધીનાને ચાર આની મળશે. તેથી ઊપરનાનો કાંઈ પણ હક ગણાશે નહીં. આ-

કલમમાં ચારસને આપવાના જે જે ફી લખ્યા છે તે સિવાય જે રહેશે તે મિલકત સરકાર દાખલ થયેલી લોકોપકારક અર્થ-માં ખર્ચ થશે. પણ મરનાર સખ્સે પોતાની હયાતીમાં મૃત્યુ પત્ર સ્ટામ્પની બગે નિમેલા કાગળઉપર કર્યું હશે. તો તેમાં ત-ફાવત થશે નહીં.

૩૩૮. ઇનસાફના કામમાં પુરાવા દાખલ મુકરાન પહોંચ્યા ઉપરાંત કોઈ સખ્સ ખોટો લેખ બનાવીને અથવા ચહેરીને અથવા દાખલાઓથી ચોપડામાં ખુટી રકમ લખીને ઉમેરીને રજુ કરશે તો તેના ઉપર ફોજદારી રીતે કામ ચલાવવા ફોજદા-રી અદાલતમાં મોકલવો.

૩૩૯. એવી ફરિયાદ થશે કે કોઈ પોલી આરોપી લાગ-વાનું પ્રયત્ન કરે છે અથવા લાગ્યો છે અને તે ન્યાયાધિકારીને ખા-તરી થશે તો તેનો ઘરનો બંદોબસ્ત કરવાને ન્યાયાધિકારી મુખ્તિયાર છે.

૩૪૦ નકલની ફીનો ઠરાવ નીચે લખ્યા પ્રમાણે કરવામાં આવ્યો છે.

૧ અરજી તથા અદાલતમાં ચાલેલા કામમાંથી નકલ લેનાર પાસેથી દરેક પાનાનો એટલે બે પૃષ્ઠનો ૧ ।। લેવાશે અને એક પૃષ્ઠ હશે તો બે આના લેવાશે અને તે પાનાં અસલ મીસલ ઉપરથી ગણવામાં આવશે.

૨. ફેંસલાની નકલ સિવાય સર્વ નકલોના કાગળો-નું ખર્ચ ઉપર લખેલી ફીને પેટારા લેવ છે.

३४१. जे अरज लखेली हकीकत अथवा प्रतिज्ञाना साचापणा विषे छेकरार करवानुं आ रिसालामां फरमाव्युं छे ते अरज हकीकत अथवा प्रतिज्ञामां छेकरार करनार माणस जे वातने जुठी जाणे अथवा माने छे, अथवा जे वात साची छे एवुं जाणतो अथवा मानतो नथी, एवी कांई वात जो लखी होय तो ते माणस जुठी साहेदी आपवा अथवा जुठो पुरावो बनाव्यानी सजाने योग्य थशे.

३४२. स्थावर अथवा जंगम मिलकत के जेना उपर सरकारनो हक छे. ते वेचाशे नहीं.

३४३. न्यायाधिशनी नजरमां कोई कसुरवारने केद करवानुं आवे तो तेने फोजदारी केदखानाथी जुदा पेरामां राखवो.

३४४. दरेक अदालतोनुं काम छेवट जोडेला आंक २५ नीया हमां लखेला दिवसे बंध रहेशे ते सिवाय कोई दिवस रजा न समजतां कांई बंध राखवामां आवशे नहीं. पण कांई खास कारणहशे अथवा हजुर हुकम करशे तो ते दिवसे बंध रहेशे.

३४५. अदालतोना सिक्कामां नीचे प्रमाणे अक्षर लखाशे.

१ दीवानी अदालत स्वस्थान राधनपुर.

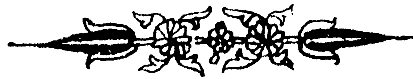
१ दीवानी अदालत महाल.

३४६. अदालतना सिपाईयो पासे चपराशो रहेशे. तेमां दरेक अदालतनुं नाम लखी ते अदालतनो सिपाई के हवालदार के जमादार एम जे होय ते लखवुं तेमां अनुक्रमे नंबर पण लखवा.

३४७. छेनामी धरमादा पटा सहीतनी दीवानी फोजदारी

સરકાર લેણી ચાલે ને તે ગામો થાણા દીવાની ફોજદારી અદાલત ના હુકમનું અપમાન યા અમર્યાદા કરે તો તેને સદરહુ અદાલતના ન્યાયાધિશ શિક્ષા કરી શકશે.

૩૪૮ લાઠિયો તથા દેપડીના ગામોની દીવાની તથા ફોજદારી હુકમત સરકાર નવાબ સાહેબ બહાદુરને યોગ્ય નજરમાં આવશે ત્યાં સુધી લાઠિયો તરફ ચલાવશે ને જ્યારે પોતાની મરજી એ ગામોની દીવાની ફોજદારી હુકમત ખાલસે કરવાને કિંવા કેટલા અખ્તિયાર સુધીના દીવાની ફોજદારી મુકદમાનું કામ લાઠિઓ તરફ ચાલશે કે તેવો નિયમ કરવો યોગ્ય ગણાય તો તે વિશે હુકમત કરવા મુખ્તિયાર છે. વળી એતો પ્રશસ્ત છે કે હરેક કામમાં લાઠિઆતની રૈયતની બહબૂદ પણ આસાયશની તલબ કરે નીમેલી તારીખે હાજર નહીં કરે તો દીવાની યા ફોજદારી ન્યાયાધિશે સ્વાર ભેજા પ્યાદો મોકલી સ્વસત્તાથી પરભારે મંગાવી લેવા અખ્તિયાર છે.

आंक. १

कलम ५ मीमां कहेलो प्रतिज्ञानामानो नमूनो.

हुं मारा देव धर्मना सोगन लइ प्रतिज्ञा करूं छुं के मने सोंपेला कामानुं काम सारी रीतथी मारी बुद्धि प्रमाणे नि:लोभ तथा निरपक्षपात पणाथी आ प्रबंधनी रुइये चलावीश.

प्रतिज्ञाकरनारनी सही.

आंक. २.

कलम २२ मीमां लखेला मुख्तियार पत्रनो नमूनो.

मुकदमानो नंबर   संवत

नेराबर जालब बहादुर.

श्री दीवान नवाबसाहेब श्री

राधनपुर स्वस्थाननी दीवानी अदालत.

______________________________ वादी.

______________________________ प्रतिवादी.

दावो रू.

आ काममां अमो ________ ना तरफथी सदई दरियादनुं कुल काम चलाववा सारू ________ ना ने आ कागळथी अखियार आपी नीम्या छे ते अमारी तरफथी काम चलावशे ते अमारे मंजुर छे. मीति.

सही	साक्षी.
१ ________ हा. पोताना	१ ________ नीसाण
	१ ________ नीसाण.

आंक ७

कलम ५८ मां लखेला अरज जाहेर जमिन

लेवाना जमिनी खतनो नमूनो

मुकदमानो नंबर संवत् श्री

जोरावर खानजी बहादुर

श्री दीवान नवाब साहेब श्री

वादी. प्रतिवादी.

_______________ _______________

_______________ _______________

दावो रू

आ कामना हुं रहेवाशी नो आस-

अत उपरथी सहेडु वादी तरफनो जमिन थइ करार करुं छुं के वाद-

दीनो दावो छेवट फेसलामां रद्द थशे तो प्रतिवादीने आ काम संबंधी

जे कांइ खर्च थशे ते रुपिया तथा वादी उपर हुकम वगेरे कागळ

मोकलशे तेनुं लागतुं खर्च जथा वगेरे लागशे ते रुपी आ सरकार

हुकम करशे ते वखत वादीनो आक्षेप न देतां हुं आपीशन आपुं

तो मारी माल मिल्कतथी तथा वारस पासेथी वसूल करी ले-

जो. मीति.

सही. साक्षी.

न्यायाधिशनी सही.

आंक. ४

कलम ५८ मां लखेली अरजीओनी फाईल बुकनो नमूनो.

फाईल बुक स्वस्थान राधनपुरनी दीवानी अदालतनी अरजीओ आवत अदालतनी विद्यमाने संवत ______ नी सालनी रह कुलाणाथी लगायत सुधी.

अरजीनो आंक	अरजीनी आव्यानी तारीख	वादी प्रतिवादीनुं नाम गाम तथा ठेकाणुं	फरीयादनी मतलब	दावानो आंक	फैसलानी हकीकतनो सार आंक. तारीख.	वादी प्रतिवादीने हुकमनामानी नकल आप्यानी सहीनी साल. माह. तारीख सुधांत.	

आंक ५

कलम ९० मां जणेला समननो नमूनो.

मुकद्दमानो नंबर. संवत. श्री

शिक्को.

वेरावर जानकी अदालत

श्री दीवान नवाब साहेब श्री.

प्रतिवादी.

____

____

____

तमारा उपर वादी ______ रहेनार ______ नामे दावो ______ नी फरियाद करी छे माटे तमे ______ तारीख सुधीमां [illegible] याधिशीमां जवाब देवा सारु जवाबना साधनना कागळ के लेख ते लेई हाजर थवुं. मीति. ______ संवत.

न्यायाधिशनी सही.

आंक. ६.

कलम ५८मां लखेली नोटीसनो नमूनो

मुकदमानो नंबर   संवत   श्री

बरावर जनाब बहादुर

श्री दीवान नवाब साहेबश्री

वादी

____

____

प्रतिवादी

____

____

आ कामना प्रतिवादी __________ ने मालुम थाय के तमारा उपर वादी मजकुरे __________ फरियाद दाखल _____ नी करी ते बाबत तमने समन मोकल्या छतां तमे मळ्या नहीं सबब आ नोटीसनी तारीखथी दिवस ________ सुधीमां आ न्यायाधिशीमां जवाब देवासारु ने कागळपत्र होय ते लईने हाजर थजो.

मीति.

न्यायाधिशनी सही.

आंक. ७

कलम ७३ मां लखेली मोहोसली

चीठीनो नमूनो·

नंबर·　　संवत

बेरादर जानब बहादुर·

श्री दीवान नवाब साहेब श्री·

वा· अमुक सख्सनें मालूम थाय के तमारी ऊपर अमुक सख्से अमुक बाबत फरियाद करतां ने रोज अदालतमां हाजर थवा बाबत वाणो समन करवामां आवेलो पण ते मुद्दत सर तमे हाजर थया नहीं माटे मोहोसल दस्यार के पाणो करवामां आव्यो छे तेने दररोज अेक मोहोसलीना रू तथा खरचना रू आपता जजे· मीति·

न्यायाधिशनी सही·

आंक. ८

कलम ७४ मीमां कहेलो मोहोरानी बुकनो नमुनो.

आवतो नंबर.	नोंधनंबर.	जेनाउपर मोहोरीत तेनुं नाम तथा गाम.	शीआप त.	मोहोरातीथीनी तारीख.	मोहोरात.		राखनारपीआदानो तोजंजी.	लेनार मोहोसलनुं नाम.	आटेजानारनी सजल.	आटेजानारनी तारीख.	कुलरोक.	माडी.	वसुल.	बाकी.	रिमार्क.
					रुपीआ.	आना.									

आंक ९

कलम ८२ मां लखेला हाजर जामिनी खतनो नमूनो.

मुकदमानो नंबर   संवत   श्री.

जोरावरखानजी बहादुर.

श्री दीवान नवाब साहेब श्री.

राधनपुर स्वस्थाननी दीवानी अदालत.

वादी ______________________   प्रतिवादी. ______________________

______________________   ______________________

दावो रु

आ कामनां हुं ____________ रहेवासी ____________ नो आ दस्तावेजथी प्रतिवादीनो हाजर जामिन थईने करार करूं छुं के आ प्रतिवादी सदरहु फरियादनो छेवट फेंसलो थया प्रमाणे निकाल करतां सुधी अदालत हुकम करशे ते ते वखते हाजर रहेशे. हाजर नहीं रहेशे तो सरकार ठरावशे तेटली मुदतमां आणी हुं हाजर न करूं तो उपर लख्या प्रतिवादीनी उपर खर्च सुधांत जेटला रुपियानुं हुकमनामुं थशे तेटला रुपीआ हुं आपीश. न आपुं तो मारी माल मिलकतमांथी तथा वारस पासेथी पुरा करी लेजो. आ खत में मारी राजीखुशी तथा अक्कल हुशीयारीथी लखी आप्युं छे ते सही छे. मीति.

सही.   साक्षी.

न्यायाधिशनी सही.

अंक.९०

कलम लामां लखेला जाहेरनामानो नमूनो.

मुकदमानो नंबर. संवत   श्री.

जोरावरखानजी बहादुर

श्री दीवान नवाब साहेब श्री.

राधनपुर स्वस्थाननी दीवानी अदालतथी.

आ जाहेरनामाथी सरवे लोकोने खबर आपवामां आवेछे के वादी ______ रहेवासी ______ नामे प्रतिवादी रहेवासी ______ नाउपर फरियाद करेली छे. ते प्रतिवादीए जेन मिलना अवेजमां नीचे लखेलो माल अमानत मुक्योछे ते मांथी स्थावर माल जे छे ते तेणे कोईने अडाणे या वेचाण आप्यो होय तो ते लेनार माणसे दीवस ______ मां साबिती रजु करवा आ अदालतमां हाजर थवुं. हाजर नही थाय तो तेनी फरियाद सांभळवामां आवशे नही. मीति.

मालनी तपसील.

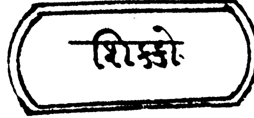
न्यायाधीशनी सही.

आंक. ११.

कलम ९५ मीमां लखेला वादीउपरना पुरावानी

नोटीसनो नमूनो.

मुकदमानो नंबर. संवत ——— श्री.

नेशावर खानजी बहादुर.

श्री दीवान नवाब साहेबश्री.

राधनपुर स्वस्थाननी दीवानी अदालतथी.

वादी. ——— प्रतिवादी.

———————— ————————

———————— ————————

दावो क.

आ मुकदमाना वादीने मालूम थाय के आ काममां तमारे दावानी साबितिमां जे कांइ पुरावो आपवो होय ते मिती ——— ने दिवसे रजु करवो नही करो तो अरज कागलमांथी दूर करवामां आवशे. मीति.

न्यायाधिशनी सही.

आंक. १२.

कलम १०७ मां लखेला साक्षी उपरना

हुकमनो नमूनो.

मुकदमानो नंबर. संवत. श्री.

जोरावरखानजी बहादुर.

श्री दीवान नवाब साहेब श्री

राधनपुर संस्थाननी दीवानी

अदालतनी तरफथी.

वादी.	प्रतिवादी.
______	______
______	______

दावो नं.

आ मुकदमामांना ______ अमुक ______ साक्षीदारने मालूम थाय छे तमे साक्षी आपवा सारु अगर दस्तावेज वगेरे मंगाववुं होय तो तेनी तपसील जणीते सुधांत आखेरमां मीति. ______ ने रोज हाजर थजो हाजर नहीं थाय तो निबंध प्रमाणे शिक्षा पात्र थशो. मीति. संवत.

न्यायाधीशनी सही.

આંક. ૮૩

કલમ ૧૧૧મીમાં લખેલા વાદીઉપરની

નોટીસનો નમૂનો.

મુકદમાનો નંબર. સંવત શ્રી

ઝોરાવરખાનજી બહાદુર

શ્રી દીવાન નવાબ સાહેબશ્રી

રાધનપુર સ્વસ્થાનની દીવાની

અદાલતની તરફથી.

વાદી. પ્રતિવાદી.

______________ ______________

______________ ______________

દાવો રૂ

આ કામના વાદીને માલુમ થાય કે સદરહુ મુકદમાના સાક્ષી લેવા વગેરે ચોકશી કરવાની મીતિ ______________ તે રોજ નીમેલા છે તો તે તારીખે હાજર થજો. નહીં થાઓ તો તમારા વિના ચોકશી થશે. મીતિ. સંવત.

ન્યાયાધીશની સહી.

____

आंक. १४

कलम १११ मीमां जणेली प्रतिवादी

उपरनी नोटीसनो नमूनो.

मुकदमानो नंबर. संवत. श्री

मेरावर आनजी बहादुर

श्री दीवान नवाब साहेबश्री

राधनपुर स्वस्थाननी दीवानी

अदालतनी तरफथी.

वादी.	प्रतिवादी.
____________	____________
____________	____________

दावो क.

आ कामना प्रतिवादीने मालूम थाय के आ मुकदमाना साक्षीओ वगेरेथी तपास करवानुं मीति ______ नेरोज ठराव्युं छे. माटे तमारे ते तारीखे हाजर रहेवुं. हाजर नहीं थाओ तो एक तरफी तपास करवामां आवशे. मीति. ______ संवत.

न्यायाधीशनी सही.

આંક. ૧૫.

કલમ ૧૬૨ માં લખેલા જાહેર-

નામાનો નમૂનો.

મુકદ્દમાનો નંબર   સંવત   શ્રી.

જોરાવરખાનજી બહાદુર.

શ્રી દીવાન નવાબ સાહેબશ્રી.

પાલનપુરસંસ્થાનની દીવાની

અદાલતની તરફથી.

જાહેરનામું.

સર્વ લોકોને આ જાહેરનામાથી ખબર આપવામાં આવે છે કે

વાદી ____ રહેવાશી ____ નાજેપ્રતિવાદી

____ રહેવાશીના ઉપર દાવો ક ____ ની ફરિયાદ કરેલી

છે માટે મરનાર વાદીનો કોઈ વારસ હોય તો તેણે આ જાહેરના-

માની તારીખપછી ____ દિવસમાં આ અદાલતમાં હાજર થઈને

વાદીને ઠેકાણે નામ દાખલ કરવા વિશે અરજી નહીં કરે તો મુદત

ગુજર્યા પછી અરજી ફાઈલમાંથી દૂર કરવામાં આવશે. મીતિ.

____ સંવત.

ન્યાયાધિકારીની સહી.

आंक. १६.

कलम १६५ मां लखेला फेंसलानी नोटीसनो

नमूनो.

मुकदमानो नंबर. संवत. श्री.

जोरावरखानजी बहादुर

श्री दीवान नवाब साहेब श्री.

राधनपुर स्वस्थाननी दीवानी

अदालतनी तरफथी.

वादी.	प्रतिवादी.
____________	____________
____________	____________

वांचो रू.

आ मुकदमामां ____________ ते मालूम थाय जे

आ मुकदमानो फेंसलो मिति ____________ ने रोज करवानो ठराव कर्यो छे

माटे तमारे ते तारीखे हाजर रहेवुं. मीति. संवत.

न्यायाधिशनी सही.

____

આંક.૧૭.

કલમ ૧૯૧ મીમાં લખેલો દરખાસ્ત બજાવવાની ફાઈલ બુકનો નમૂનો.

ફાઈલ બુક દરખાસ્ત દીવાની અદાલતના હુકમનામા બજાવવા બાબત દાખલ થયા બાબત રાધનપુર સ્વસ્થાન ની

અદાલત વિદ્યમાને સંવત થી સુધી.

નંબર.	દરખાસ્તની તારીખ. માહે. સાલ.	વાદીનું નામ, ગામ, ધંધો. રહેઠાણ.	પ્રતિવાદીનું નામ, ગામ, રહેઠાણ.	દરખાસ્ત કોણે આપી તે.	દરખાસ્ત અમલમાં લાવ. વાની રકમ.	દી. અદાલતનું હુકમનામું તેનો નંબર. મીતી. સહીત.	દરખાસ્તની મતલબ.	કેઈ રીતે અમલમાં લાવ્યા તે મીતિ. માહે. સાલ. સહીત.	

आंक. १८.

कलम २०३मां लखेला जाहेरनामानो नमूनो.

मुकदमानो नंबर. संवत. श्री

जोरावरखांनजी बहादुर

श्री दीवान नवाबसाहेब श्री.

दीवानी अदालतनी तरफथी.

आ जाहेरनामाथी सरवे लोकोने खबर आपवामां आवे छे के वादी रहेवासी नामे प्रतिवादी रहेवासी ना उपर नादावानी फरियाद करी छे. ते काममां प्रतिवादीनी स्थावर मिलकत नीचे लख्या प्रमाणे जप्त करवामां आवी छे. तेणे करीने खबर आपवानी के ए मिलकत कोईए जे अवेजणी अथवा वेचाण अथवा बक्षिस वगेरे कोई प्रकारे जप्ती खुलता सुधीमां लेवी नही. लेशे तो रद थशे. मीति. संवत.

मिलकतनी तपसील.

(आ ठेकाणे न्यायाधिशे पोतानी सही करवी.)

आंक.१९

कलम २०८ तथारीरमां लखेला

जाहेरनामानो नमूनो.

मुकदमानो नंबर. संवत. श्री.

जोरावरखानजी बहादुर

______ श्री रीयासत नवाब साहेब श्री

राधनपुर स्वस्थाननी दीवानी

______ अदालतनी तरफथी.

______ सर्वे लोकोने जाहेर खबर आपवामां आवे छे के वादी ______ रहेवासी (अमुक गामना) ए प्रतिवादी (नाम) रहेवासी (अमुक गामना) उपर संवत ______ नंबर ______ नुं हुकमनामुं रुप रुपीयात३ ______ नुं थयेलुं ते बजववानी दरखास्त आप्या उपरथी प्रतिवादीनी मिलकत जप्तिमां आवी छे ते मिलकत उपर कोईनो हरेक प्रकारनो हक होय तो तेणे आज पछी दिवस ______ ना दरमियानमां अदालतमां पोतानी साबितीना पुरावा सहीत हाजर थई जाहेर करवुं. आ प्रमाणे जाहेर नहीं करे तो जप्त थयेलो माल करार करवामां आवशे. मिति ______ संवत.

______ मालनी तपसील.

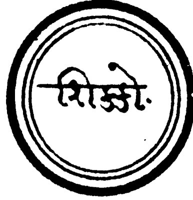
न्यायाधिशनी सही.

આંક ૨૦.

કલમ ૨૧૮ માં લખેલા જાહેરનામાનો

નમૂનો

મુકદમાનોનંબર. સંવત. શ્રી

નેરાપર જાનબ બહાદુર

શ્રી દીવાન નવાબ સાહેબશ્રી

રાધનપુર સ્વસ્થાનની દીવાની અદાલતથી.

સર્વ લોકોને ખબર આપવામાં આવે છે કે ________ ર-

હેવાશી ________ નાની દરખાસ્તઉપર

________ રહેવાશી ________ નાની મિલકત જપ્ત કરી છે. તેઉ-

પર કોઈનો દાવો હોય તો હાજર થવા બાબત જાહેરનામું કર્યા

છતાં કોઈએ દાવો કર્યો નહી તેથી જપ્ત થયેલી મિલકત ____ મિતિ

________ ને રોજ અમુક ઠેકાણે વેચાવવાની છે. તેણે કરીને હરા-

જમાં જેને મિલકત લેવાની હોય તેણે ઊપર લખેલે ઠેકાણે સદ-

હૂ તારીખે હાજર થવું મીતિ ________ સંવત.

ન્યાયાધિશની સહી.

आंक. २१.

कलम २२५ मां लखेला दस्तावेजनो नमूनो.

मुकदमानो नंबर. संवत. श्री

जोरावरखानजी बहादुर

श्री दीवान नवाब साहेब श्री

राधनपुर संस्थाननी दीवानी अदालतथी.

वादी. ———— रहेवासी ———— नाजे प्रतिवादी ————

———— रहेवासी ———— ना उपर अमुक दावो करतां तेनुं फेंसल-नामुं बन्या उपर हुकमनामुं थयुं तेनी तामील प्रतिवादीए न कर-तां अमलमां लाववा सारूं तेनी मिलकत जप्त करवामां आवी ते-मांथी में ———— ने रोज आशरे रू. मां अमुक साहेबे ली-लाममां वेच्याथी राखी ते राखनाराए वेली कीमत आ अदालत-मां रोकडी भरी छे तेनी आ पहोंच लखी आपवामां आवे छे. हवे आ वेचाणथी ए जगामां वादीना हकनो मालिक आ लेनार थ-यो छे. मीति.

न्यायाधीशनी सही.

आंक.२२.

कलम २७३ मां लखेली अपीलनी दाखल बुकनो नमूनो.

दाखलबुक अपील अरज अदल राधनपुर स्वस्थानना सदर न्यायाधिशनी मारफत मीति   संवत   सुधी.

नंबर.	पहेली अदालतना फेंसलानो नंबर तथा संवत.	अपील दाखल थयानी तारीख	अपील करनार तथा ज्याजे रहेनारनुं नाम, गाम, ठेकाणुं.	दावो रूपिया.	अपीलनुं हांसल.	फेंसलानो ठरावनी मीती-माहे. साल.	पक्षकारने हुकमनामानी नकल आप्यानी सही. मीती, माहे, साल, सुधांत.

आंक २३.

कलम २८६ मां लखेली नोटीसनो नमूनो.

श्री

मेहेरबान बहादूर.

श्री दीवान नवाब साहेबश्री.

राधनपुर स्टेटनी दीवानी अदालतथी.

वादी.	प्रतिवादी.

दावो

सदरहु प्रतिवादीने मालुम थाय जे वादी मजकुरे सदरहु दावानी हुशियार नादारी रीते लेवानी अरज आपी छे माटे आ नोटीस पहोंच्या पछी दिवस मां अरजदार नादार छे जेवो पुरावो आपवानो होय तो आपवो. जे प्रमाणे न करो तो मुदत गुजर्या पछी नादारीनी अरज लेवामां आवशे. मीति संवत.

न्यायाधिशनी सही.

आंक. २४

कलम ३१० मीमां लखेला जाहेरनामानो

नमूनो.

मुकदमानो नंबर. संवत. श्री.

मेरावर जांनब बहादुर

श्री दीवान नवाब साहेब श्री.

राधनपुर स्वस्थाननी दीवानी अदालतथी.

आ जाहेरनामाथी सरवे लोकोने खबर आपवामां आवे छे के वादी ———— रहेवासी ———— जेणे पर प्रति वादी ———— रहेवासी ———— नाउपर अमुक मिलकतनो वारसामां हकनो दावो करेछे तो जे अरजदार सिवाय बीजा कोईनो दावो वारसपणानो होय तो तेणे आ अदालतमां जेउ महीनानी मुदत सुधी ———— दावो करवो. मुदत वित्या पछी फरियाद सांभळवामां आवशे नहीं. मीति.

न्यायाधिशनी सही.

आंक. २५.

कलम ३४७मां लखेला रजाना दिवसोनी याद.

हिंदुओने वास्ते.

मेसरी.	श्रावक.
५ दीवाळीना दिवस ५ आसो व	५ दीवाळीना दिवसो. ५
द १३थी कारतक शुद २ सुधी.	२ ईद.
१ कारतक शुद ११ प्रबोधनी.	१ ता. १० महोरमनी.
१ उतराण.	२ सालीगराह.
१ वसंत पंचमी.	१ सरकारनी.
२ हुताशणी तथा पडवो. १	१ पारसी साहेब लोकोनी.
१ रामनवमी.	१ दरशुकरवार.
१ अक्षयत्रतिया.	८ पजुसणना दिवस. ८
१ नरसिंह चतुर्दशी.	१ माजमण.
१ जन्माष्टमी.	१ पाजमण.
१ निर्जळा अगियारशी	१ कार्तकी.
१ दसेरा.	
१ शीवरात्री.	
२ ईद.	
१ महोरमनी दसमी तारीख	
२ सालीगराह.	
१ सरकारनी. १ पारसी साहेब लोकोनी	
१ दरशुकरवार.	

मुसलमानोमां.

२ ईद.

१० महोरमनी ता.१थी ता.१० सुधी.

१ सबेबरात.

१ रमजान महीनो तमाम.

१ ईदजुम्मा.

२ सालगीराह.

१ सरकारनी.

१ पादशी साहेबजादानी.

समाप्त.